

**Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics**

**Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMIKY

Bakalářská práce

Hospodaření příspěvkové organizace a její specifika

Vypracovala: Blanka Zedníčková
Vedoucí práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Blanka ZEDNÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **E11180**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Hospodaření příspěvkové organizace a její specifika**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vysvětlit specifika příspěvkových organizací, jejich financování a možnosti analýzy hospodaření. Na podkladě informací vybrané příspěvkové organizace analyzovat její financování, případně navrhnout další možnosti pro zlepšení finanční situace.

Osnova:

Teoretická část

1. Příspěvková organizace a její specifika
2. Financování příspěvkových organizací
3. Možnosti analýzy hospodaření

Praktická část

4. Charakteristika vybrané příspěvkové organizace
5. Analýza financování vybrané příspěvkové organizace
6. Zhodnocení situace a návrh možných zlepšení

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

HOLLAND, Thomas P. a Roger A. RITVO. Nonprofit organizations: principles and practices. New York: Columbia University Press, c2008, xxiv, 342 p. ISBN 02-311-3975-6.

PIDD, Michael. Measuring the performance of public services: principles and practice. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, ?2012. xv, 316 s. ISBN 978-1-107-00465-8.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2789-9.

PLUCAROVÁ, Michaela. Využití fondů rozpočtových a příspěvkových organizací pro financování. Praha, 1998

NOVÁKOVÁ, Štěpánka. Účetnictví příspěvkových organizací: (po novele zákona o účetnictví). 1. vyd. Praha: Intes, 2004, 243s. ISBN 80-239-2423-0.

BOUKAL, Petr a kol. Ekonomika a financování neziskových organizací. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 89 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

LIBNAROVÁ, Anna. FKSP ve školství: otázky a odpovědi. 1. vyd. Karviná: Paris, 2008, 95 s. ISBN 978-80-87173-01-5.

Periodika

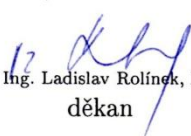
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martina Novotná, Ph.D.

Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **8. března 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

12
doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

22. 4. 2014

Blanka Zedníčková

Poděkování

Úvodem bych chtěla poděkovat paní Ing. Martině Novotné PhD., za odborné vedení při vypracování mé bakalářské práce a ochotné poskytnutí informací potřebných k vypracování této práce.

Dále velice děkuji své rodině za velkou podporu během celého studia.

V neposlední řadě děkuji managementu Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora, zejména pak paní ekonomce Blance Zedníčkové, DiS. za poskytnutí materiálů a odborných konzultací.

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	4
TEORETICKÁ ČÁST	5
1. PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE A JEJÍ SPECIFIKA	5
1.1. Právní úprava příspěvkové organizace	5
1.2. Zřízení organizace územně samosprávnými celky	6
1.3. Příspěvková organizace a její vztah k zřizovateli	8
1.4. Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele	8
1.5. Doplnková činnost příspěvkových organizací	9
2 FINANCOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ	10
2.1. Příspěvek na provoz a odvod do rozpočtu zřizovatele	10
2.1.1. Porušení rozpočtové kázně příspěvkových organizací a její důsledky	10
2.2. Finanční fondy	11
2.2.1. Fond kulturních a sociálních potřeb	11
2.2.2. Fond odměn	13
2.2.3. Investiční fond	13
2.2.4. Rezervní fond	14
2.3. Dotace	15
3 MOŽNOSTI ANALÝZY HOSPODAŘENÍ	17
3.1. Finanční analýza příspěvkové organizace	17
3.2. Dílčí ukazatele finanční analýzy	18
3.2.1. Ukazatele autarkie	18
3.2.2. Ukazatele rentability	19

3.2.3. Ukazatele likvidity	20
3.2.4. Ukazatele aktivity	22
3.2.5. Ukazatele financování	24
3.2.6. Ukazatele produktivity	24
PRAKTICKÁ ČÁST	26
METODIKA	26
4 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY KÁCOV	28
4.1. Historie organizace	28
4.2. Základní charakteristika organizace	29
4.2.1. Počet zaměstnanců v jednotlivých činnostech	30
4.2.2. Počet žáků základní školy a mateřské školy	30
4.3. Hospodaření školní jídelny	32
4.3.1. Kalkulace mzdových a věcných nákladů	33
4.4. Hospodaření Základní školy	35
5 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ ORGANIZACE	37
5.1. Finanční fondy organizace	37
5.1.1. Fond kulturních a sociálních potřeb	37
5.1.2. Rezervní fond	38
5.2. Dotace	38
5.2.1. Dotace Krajského úřadu Středočeského kraje	38
5.2.2. Výše příspěvku Městyse Kácov	41
5.2.3. Dotace Evropské unie	42
5.3. Dílčí ukazatele finanční analýzy	43
5.3.1. Autarkie	43
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	43
5.3.2. Rentabilita	44
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	44
5.3.3. Likvidita	44

Okamžitá likvidita	44
Pohotová likvidita	45
Čistý pracovní kapitál	45
5.3.4. Aktivita	46
Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	46
5.3.5. Financování	46
Míra finanční nezávislosti	46
6 ZHODNOCENÍ SITUACE A NÁVRH MOŽNÝCH ZLEPŠENÍ	48
ZÁVĚR	50
SUMMARY A KEYWORDS	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
SEZNAM TABULEK	
SEZNAM GRAFŮ	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je Hospodaření příspěvkové organizace a její specifika. V této bakalářské práci jsem se zaměřila na hospodaření a financování Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora, ve které každoročně pomáhám s ekonomickými a administrativními pracemi.

Chtěla bych, aby tato práce posloužila ke zvýšení motivace získávání a čerpání finančních prostředků a následnému odstranění nedokonalostí v oblasti pohledávek organizace.

Cílem bakalářské práce je vysvětlení specifík příspěvkové organizace, její financování a následné zhodnocení hospodaření pomocí finanční analýzy příspěvkové organizace.

V první kapitole se budu zabývat jednotlivými specifiky příspěvkové organizace. Zaměřím se na zřízení příspěvkové organizace a opatření, které zřízení předcházejí. Rozvedu zde také vztah příspěvkové organizace ke zřizovateli a vymezím doplňkovou činnost.

Ve druhé kapitole se budu věnovat jejímu financování. Uvedu zde různé způsoby financování a možnosti získání dotace školských zařízení.

Poslední kapitola - Možnosti analýzy hospodaření – je stěžejní částí mé bakalářské práce. Zaměřím se zde na dílčí ukazatele finanční analýzy. Tyto ukazatele budou konkrétně vyjádřeny a graficky zpracovány v praktické části.

Zdroje, jsou čerpány ze zákonů, vyhlášek ministerstev, interních směrnic a konkrétních závazných účetních výkazů Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora. Tím jsou Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty a Příloha účetní závěrky.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Příspěvkové organizace a její specifika

1.1. Právní úprava příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace jsou součástí neziskové a municipální sféry. Jejich prostřednictvím Česká republika a územní samosprávné celky poskytují statky a služby. Příspěvkové organizace nevyrábí hrubý domácí produkt, ale naopak z něj formou dotací a příspěvků získávají peněžní prostředky k plnění svých povinností a k pokrytí svých potřeb. Příspěvkové organizace nalezneme především v oblasti vědy a výzkumu, zdravotnictví, sociální péče, školství, kultury, obrany a bezpečnosti a v dalších oblastech (Podhorský & Svobodová, 2003).

Thomas P. Holland a Roger A. Ritvo (2008) ve své knize *Nonprofit organizations: principles and practise* uvádějí: „*Nonprofit organizations may be divided into service providers (such as health care providers, nursing homes, educational institutions, day care centers), advocacy (civil rights, environmental issues, women's issues, gay rights, progressive nad conservative movements), expressive (artistic, social, religious), and community building (associations, charitable foundations).*“

Vedení účetnictví příspěvkových organizací je od 1. 1. 2013, upraveno zejména:

1. zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se zohledněním zákona č. 503/2012 Sb.,
2. vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, se zohledněním vyhlášky č. 460/2012 Sb.,
3. Českými účetními standardy pro některé vybrané účetní jednotky č. 701 až 710 (Březinová, 2013).

Další zákony, týkající se příspěvkových organizací, jsou uvedeny v dalším odstavci.

V České republice existují dva druhy příspěvkových organizací. Příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a příspěvkové organizace zřizované organizačními složkami státu na základě zákona

č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Ve své bakalářské práci se budu zabývat pouze příspěvkovými organizacemi zřízenými územními samosprávnými celky.

1.2. Zřízení organizace územně samosprávnými celky

Zřizování příspěvkových organizací územními samosprávnými celky je zcela v kompetenci příslušných zastupitelstev (Merlíčková Růžičková, 2011).

Obce či kraje zřizují příspěvkové organizace pro zabezpečování neziskových činností, pro zabezpečování smíšených veřejných statků, které jsou poskytovány uživatelům za uživatelský poplatek (Peková, 2004).

Příspěvkové organizace mají právní subjektivitu a zapisují se do Obchodního rejstříku. Podle Sdělení ministerstva financí se musí příspěvkové organizace zapisovat do OR do 15 dnů ode dne, kdy organizace vznikla. Návrh na toto zřízení podává zřizovatel. O zřízení, zrušení či sloučení příspěvkových organizací i zřizovacích listinách (včetně jejich změn a doplňků) rozhoduje výhradně zastupitelstvo a výhradně v rámci samostatné působnosti obce (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)).

Zřizovatel vydává o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat tyto náležitosti podle § 27 odst. 2 dle zákona 250/2000:

- úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu,
- název, sídlo příspěvkové organizace, její IČO, název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkové organizace,
- vymezení hlavního účelu tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizace předává do správy k jejímu vlastnímu hospodaření (dále jen „svěřený majetek“),
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem příspěvkové organizace,
- vymezení práv, která příspěvkové organizace umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, pro který byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží,

- pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
 - vymezení doby, na kterou je příspěvková organizace zřízena (Zákon č. 250/2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Tento obsah zřizovací listiny, kterou uložil zákon, můžeme vnímat jen jako zákonem stanovené minimum. Zřizovatel si rozhodne sám o dalších povinnostech a právech, které uloží na zřízenou příspěvkovou organizaci. Zřizovací listinou přenáší obec na příspěvkovou organizaci svoje povinnosti a část práv k majetku obce a finančních prostředků rozpočtu obce, které obci stanovuje zákon (Zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení)).

Údaje ve zřizovací listině musí být zvoleny tak, aby obec naplnila fakt, že příspěvkové organizace může obec zřizovat pouze pro výkon samostatné působnosti (Mockovčiaková, Prokúpková, & Morávek, 2011).

Závisí tedy na podmínkách zřizovatele, který vymezí účel a zřízení příspěvkové organizace. Pokud bude příspěvková organizace pronajímat či vypůjčovat movité věci, dlouhodobý hmotný majetek či nebytové prostory, musí být ve zřizovací listině jasné dané podmínky ohledně této problematiky.

Obec je povinna uveřejnit zřízení, sloučení nebo zrušení příspěvkové organizace v Ústředním věstníku České republiky. Příspěvková organizace vzniká jako právnická osoba dnem uvedením rozhodnutí zastupitelstva a ve schválené zřizovací listině, avšak obec je povinna podat návrh na zápis příspěvkové organizace do Obchodního rejstříku. Na rozdíl od jiných typů právnických osob příspěvková organizace nevzniká okamžitým zápisem do Obchodního rejstříku stejně tak to platí i u případného zrušení organizace (Zákon č. 250/2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

1.3. Příspěvková organizace a její vztah k zřizovateli

Jako první specifikum příspěvkových organizací je důležité zmínit, že příspěvkové organizace jsou podřízeny v několika ohledech zřizovateli. Zřizovatel schvaluje veškeré změny ve zřizovací listině, dále musí schválit sestavený rozpočet příspěvkové organizace na další rok. Příspěvkové organizace nemají pravomoc uzavírat smlouvy o půjčce či úvěru bez souhlasu zřizovatele.

Dále nesmí poskytovat dary s výjimkou darů svým zaměstnancům, myšleno například na jubileum z fondu kulturních a sociálních potřeb. Příspěvková organizace také nemůže ručit za závazky svého zřizovatele ani jiných subjektů, které zřídil nebo založil. K dočasnému krytí svých potřeb může získat od svého zřizovatele návratnou finanční výpomoc, jestliže je její vrácení zabezpečeno jejími rozpočtovanými výnosy běžného roku, nejpozději však do 31. března následujícího roku. Příspěvková organizace může pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Všechny tyto specifika upravuje Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

1.4. Vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele

Zřizovatel příspěvkové organizaci předává do svěření majetek, se kterým daná příspěvková organizace hospodaří. Příspěvková organizace tento majetek nevlastní a nemá tudíž právo s ním jakkoliv nakládat ve smyslu prodeje, zástavy a jiné. Je, ale povinna o tomto majetku, se kterým hospodaří, účtovat a odepisovat ho v souladu s účetními metodami (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Majetek, ale zůstává stále v evidenci majetku obce. Zákonem č. 250/2000 je veškerý pořízený majetek podřízen písemnému schválení zřizovatele. Veškerý svěřený majetek, který příspěvková organizace obdržela od zřizovatele, musí být zapsán ve zřizovací listině. Ve zřizovací listině musí být také napsán účel a činnost, pro kterou se propůjčuje dané příspěvkové organizaci. Zřizovatel může příspěvkové organizaci na tento svěřený majetek vydat nájemní či výpůjční smlouvu.

1.5. Doplnková činnost příspěvkových organizací

Doplňková činnost musí být formulována ve zřizovací listině. Tato činnost se sleduje odděleně a nesmí zasahovat do hlavní činnosti. Musí být schválena zřizovatelem. Dále musí doplňková činnost navazovat na hlavní účel, pro který byla příspěvková organizace zřízena. Další důležitou podmínkou doplňkové činnosti je zisk, který slouží ke zkvalitnění a ve prospěch hlavní činnosti (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

V praxi je možné se setkat i s příspěvkovými organizacemi, které mají doplňkových činností hned několik. Příspěvkové organizace si musí na některou svoji doplňkovou činnost zřídit i živnostenský list. Musí tedy naplnit veškeré podmínky a povinnosti vymezené v Živnostenském zákoně. Chovají se tedy jako podnikatelské subjekty.

2 Financování příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace hospodaří podle svého rozpočtu (Peková, 2004). Své příjmy získávají ze své vlastní činnosti (hlavní činnost, doplňková činnost), z finančních prostředků z rozpočtu svého zřizovatele, z prostředků svých finančních fondů, z peněžních darů poskytnutých od různých subjektů včetně zahraničních a z dotací.

2.1. Příspěvek na provoz a odvod do rozpočtu zřizovatele

Zřizovatel poskytuje:

- příspěvek na provoz, který je určen k doplnění chybějících zdrojů na financování běžných (neinvestičních) potřeb, včetně oprav a údržby, měl by být poskytován zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria
- příspěvek na investice – typ kapitálové, investiční dotace (Peková, 2011).

Příspěvková organizace může být na rozpočet zřizovatele napojena i odvodem a to tehdy:

- pokud její vlastní výnosy jsou vyšší než plánované náklady, pak je stanovený odvod závazným ukazatelem rozpočtu; tato situace je však výjimečná
- pokud zřizovatel určí odvod z odpisů příspěvkové organizaci v případě, kdy investiční zdroje příspěvkové organizace jsou větší než jejich potřeba podle rozhodnutí zřizovatele
- pokud příspěvková organizace poruší rozpočtovou kázeň (Peková, 2011).

2.1.1. Porušení rozpočtové kázně příspěvkových organizací a její důsledky

Příspěvková organizace poruší rozpočtovou kázeň pokud:

- a) použije finanční prostředky, které obdrží z rozpočtu svého zřizovatele, v rozporu se stanoveným účelem,
- b) převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví tento zákon nebo než rozhodl zřizovatel,

- c) použije prostředky svého peněžního fondu na jiný účel, než stanoví tento zákon nebo jiný právní předpis,
- d) použije své provozní prostředky na účel, na který měly být použity prostředky jejího peněžního fondu podle tohoto zákona, nebo
- e) překročí stanovený nebo přípustný objem prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. prosince nekryla ze svého fondu odměn (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Za porušení rozpočtové kázně udělí zřizovatel PO odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků a to do 1 roku ode dne, kdy porušení rozpočtové kázně zjistil, nejdéle však do 3 let ode dne, kdy k porušení rozpočtové kázně došlo. Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů)

Další podobou financování je financování prostřednictvím finančních fondů.

2.2. Finanční fondy

Finanční fondy příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tvorba finančních fondů je vázána na tvorbu a použití výsledku hospodaření příspěvkové organizace (Nováková, 2004).

Příspěvkové organizace hospodaří s těmito fondy:

- fond kulturních a sociálních potřeb
- fond odměn
- investiční fond
- rezervní fond

2.2.1. Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb umožňuje v příspěvkových organizacích poskytovat zaměstnancům zaměstnanecké výhody obdobné těm, které mohou poskytovat podnikatelské subjekty ve vazbě na zákon o daních z příjmů právnických osob (Libnarová, 2008).

Zdroje fondu kulturních a sociálních potřeb tvoří:

- základní příděl, účtovaný na vrub nákladů, činí 1 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost a dále na odměny a ostatní plnění za práci vykonávanou v rámci odborného výcviku na produktivních činnostech žákům učilišť,
- splátky půjček na bytové účely poskytnutých do konce roku 1992,
- náhrada škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízeného z fondu,
- peněžní a jiné dary určené do fondu (Vyhláška Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb).

Fond kulturních a sociálních potřeb je vytvořen v průběhu roku zálohově a to z roční plánované výše, dle schváleného rozpočtu organizace. Skutečný základní příděl se zjistí z účetní závěrky. Vyhláška Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu a kulturních a sociálních potřeb nepovoluje tvorbu fondu přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření. Prostředky fondu musí být vedeny na samostatném účtu u peněžního ústavu.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo i právnickým osobám (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Osobám, které pracují v organizaci na základě dohod o práci, nelze poskytovat příspěvky z tohoto fondu. Lze také z tohoto fondu vydávat příspěvky na stravování, rekreaci a tělovýchovné akce. Příspěvek na stravování jeho výši, podmínky pro poskytování a okruh osob, užívající tento příspěvek vymezí zvláštní nařízení vlády. Tyto příspěvky se poskytují nepeněžní formou a nezdaňují se. Naopak sociální výpomoci, půjčky a některé dary se poskytují v peněžní formě. Z tohoto fondu je možné odměnit zaměstnance při určitém významném pracovním či životním jubileu.

2.2.2. Fond odměn

Fond odměn se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření a to pouze do výše 80% limitu prostředků na platy (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.).

Fond organizace se tvoří po skončení kalendářního roku, poté co zřizovatel schválí výši zlepšeného hospodářského výsledku. Z fondu odměn se vyplácí zaměstnancům odměny. Případné překročení prostředků na platy se hradí z tohoto fondu, jehož výši stanoví zvláštní právní předpis.

Z jiných finančních fondů příspěvkové organizace nelze do fondu odměn převádět finanční prostředky (Nováková, 2004).

2.2.3. Investiční fond

Zde je důležité na prvním místě podotknout, že tento fond si vytváří pouze příspěvkové organizace zřízené územně samosprávnými celky. Protože příspěvkové organizace zřízené organizačními složkami státu si vytváří fond reprodukce majetku.

Zdrojem investičního fondu jsou:

- peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu,
- investiční dotace z rozpočtu zřizovatele,
- investiční příspěvky ze státních fondů,
- příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí,
- dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům,
- příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace,
- převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.).

Investiční fond používají příspěvkové organizace k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček a k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uloží.

Další použití investičního fondu je možné na použití financování údržby a oprav majetku, který organizace používá pro vlastní činnost. Pokud se takovým to způsobem použijí tyto prostředky, přesunují se z investičního fondu do výnosů příspěvkové organizace.

Používá se také ke krytí investičních potřeb, samozřejmě se souhlasem zřizovatele (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.).

2.2.4. Rezervní fond

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o případné převody do fondu odměn (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.).

Zdrojem mohou být také peněžní dary a prostředky, jež jsou ale upraveny zákonem č. 250/000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a to § 28 odst. 3:“ *Pokud se prostředky poskytnuté podle odstavce 2 nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta“.*

Jsou-li skutečné výnosy větší než provozní náklady rezervní fond dosahuje lepšího výsledku hospodaření oproti plánovanému.

Rezervní fond příspěvková organizace používá:

- na další rozvoj své činnosti,
- k překlenutí dočasného souladu mezi výnosy a náklady,
- k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně,
- k úhradě ztráty za předchozí léta,
- na základě souhlasu zřizovatele na příděl do investičního fondu příspěvkové organizace (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Poznámka na závěr této části: Zůstatky finančních fondů příspěvkové organizace se převádí na konci roku do roku následujícího (Peková, 2004).

2.3. Dotace

V této části financování je popsáno, jaký účel má poskytnutí dotace v příspěvkové organizaci ve školství. Po celou dobu této části budu čerpat ze zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Ze Zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů: *„Dotace se poskytuje k financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním zdravotně postižených dětí, žáků a studentů ve školách a se službami a vzděláváním, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisí, nebo zajišťováním ústavní a ochranné výchovy nebo preventivně výchovné péče ve školských zařízeních a s běžným provozem školy a školského zařízení.“*

Žádost o poskytnutí dotace na příští školní rok podává příspěvková organizace krajskému úřadu nejpozději do 31. ledna nebo do 30 dnů od zápisu do školního rejstříku.

Žádost o poskytnutí dotace by měla podle zákona č. 306/1999 obsahovat:

- a) název, sídlo, identifikační číslo osoby a číslo účtu právnické osoby, popřípadě adresu a číslo účtu odloučeného pracoviště,
- b) doklad o zařazení do sítě předškolních zařízení, škol, školských zařízení podle dosavadních právních předpisů nebo doklad o zápisu do školského rejstříku,
- c) doklad o zápisu právnické osoby do obchodního nebo jiného zákonem určeného rejstříku, popřípadě návrh na zápis do takového rejstříku a doklad o zřízení právnické osoby,
- d) předpokládaný celkový počet dětí, žáků nebo studentů ve školním roce, na který je dotace požadována, a počet dětí, žáků nebo studentů v jednotlivých třídách, odděleních nebo studijních skupinách, vzdělávajících se v jednotlivých oborech vzdělání, u školských zařízení předpokládaný počet lůžek, ubytovaných nebo stravovaných dětí, žáků nebo studentů v jednotlivých školských zařízeních.

Ve smlouvě o poskytnutí dotace se udávají hlavně činnosti, na které se dotace poskytuje jako je počet žáků nebo studentů ve školním roce, na který se dotace poskytuje, rozsah a výše dotace stanovená procentním podílem.

Dotace se poskytuje jen dětem, žákům a studentům ve školách, oborech vzdělání a školských službách, které jsou zapsány ve školním rejstříku.

Dotace se uděluje na školní rok formou zálohy na jednotlivá čtvrtletí kalendářního roku. A to podle, již zmiňovaného zákona č. 306/1999 Sb., nejpozději poslední den prvního měsíce prvního, druhého a třetího čtvrtletí a patnáctý den druhého měsíce čtvrtého čtvrtletí. Výše dotace se počítá podle počtu dětí, studentů, stravovaných nebo jiných jednotek stanovených zvláštních právních předpisem. Do výše dotace se započítávají i cizinci, kteří mají stejné právo na vzdělání a školské služby jako státní občané České republiky. Výše dotace v průběhu školního roku může být také snížena nebo poskytnuta na kratší dobu. To vše se řídí ustanovením ministerstva financí a vlády, kdy se tyto orgány snaží regulovat výdaje státního rozpočtu.

Pokud se stane, že dojde ke změně počtu žáků, studentů, stravovaných nebo počtu cizinců na škole, tak je příspěvková organizace povinna nahlásit a dokázat tuto změnu na krajském úřadu. Dotace se pak změní na začátku dalšího čtvrtletí podle změny situace, ke které došlo. Podle situace může dojít k přeplatku nebo nedoplatku, který pak příspěvková organizace předloží na konci kalendářního roku krajskému úřadu pro zúčtování vztahů se státním rozpočtem.

V případě, že Česká školní inspekce nebo nějaký jiný kontrolní orgán zjistí, že příspěvková organizace má ve své činnosti nedostatky, může dojít ke zrušení smlouvy o navýšení poskytnutí dotace nebo o úplné zrušení poskytnutí dotace.

3 Možnosti analýzy hospodaření

Je spousta možností jak posoudit hospodaření příspěvkové organizace. Já si zvolila formu modifikované finanční analýzy příspěvkové organizace. V této části jí vysvětlím teoreticky a následně v praktické části jí uplatním na vybrané příspěvkové organizaci.

3.1. Finanční analýza příspěvkové organizace

Jak jsem už předeslala v třetí kapitole, budu se v této části zabývat modifikovanou finanční analýzou příspěvkové organizace.

Finanční analýza musí být vždy účelná, aplikovatelná a informačně efektivní. Každá organizace si stanovuje své vlastní ukazatele, které jsou pro danou organizaci informativně vhodné (Otrusínová & Kubičková, 2011).

Důvod modifikace finanční analýzy příspěvkové organizace je:

- z důvodu nedosažení zisku. Výjimkou je zde doplňková činnost, o které jsem se již zmínila v kapitole 3.5. Doplňková činnost příspěvkových organizací
- z hlediska jejího financování, na které se odkazuji v kapitole 4 Financování příspěvkových organizací (Kraftová, 2002).

Z toho vyplývá, že se finanční analýza příspěvkové organizace musí modifikovat v těchto ukazatelích a to především:

- v rentabilitě, kde si musíme hlavně pohlídat doplňkovou činnost. U hlavní činnosti je potřeba zjistit míru ztrátovosti,
- ve finanční autarkii (soběstačnosti) příspěvkové organizace,
- v produkční výkonnosti ukazující kvalitu a kvantitu poskytujících služeb příspěvkové organizace (Kraftová, 2002).

Jedna důležitá informace. Zatímco soukromé ziskové firmy vytvářejí finanční analýzu s cílem zjistit svou finanční pozici a využít pozitiva firmy ve prospěch trhu, příspěvkové organizace vytvářejí modifikovanou finanční analýzu jako nástroj pro argumenty. Příspěvková organizace si v modifikované finanční analýze zjistí svoji finanční situaci, soběstačnost, míru zisku, kterou jí poskytuje doplňková činnost, pokud je zapsána ve zřizovatelské listině a jiné ukazatele, o kterých bude dále zmíněno (Kraftová, 2002).

3.2. Dílčí ukazatele finanční analýzy

Podle Ivany Kraftové, která se této finanční analýze věnuje ve své knize Finanční analýza municipální firmy, lze identifikovat tyto dílčí ukazatele finanční analýzy:

- ukazatele autarkie,
- ukazatele rentability,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele financování,
- ukazatele produktivity.

3.2.1. Ukazatele autarkie

Ukazatelé autarkie jsou typické pro municipální sféru, kde se nalézají i příspěvkové organizace (Otrusínová & Kubičková, 2011).

Autarkie nebo také míra autarkie ukazuje soběstačnost příspěvkové organizace (Kraftová, 2002).

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{V_{H\check{C}}}{N_{H\check{C}}} * 100 \quad (1)$$

Kde

$A_{HV-H\check{C}}$ je autarkie hlavní činnosti na nákladově výnosové bázi,

$V_{H\check{C}}$ - výnosy hlavní činnosti,

$N_{H\check{C}}$ – náklady hlavní činnosti.

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů značí míru, jak soběstačná je příspěvková organizace z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Míra je měřena v procentech. Tento ukazatel se týká pouze hlavní činnosti. Ve výnosech jsou zejména neinvestiční dotace, které tvoří většinou největší podíl výnosů hlavní činnosti. Pokud tento ukazatel je roven 100 %, pak je vše v pořádku. Pokud však vyjde menší, nalézá se zde nedostatečné pokrytí nákladů a je potřeba tento problém řešit. Je vhodné provést analýzu příčiny (Kraftová, 2002).

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

$$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} * 100 \quad (2)$$

kde

A_{CF} je autarkie na příjmově výdajové bázi celkem,

P_y - příjmy,

V_e – výdaje.

Autarkie na bázi příjmů a výdajů je vhodný princip pro příspěvkovou organizaci, ve vztahu k zřizovateli. Tento ukazatel se vyznačuje zjištěním, zda jsou příjmy schopné pokrýt výdaje příspěvkové organizace. Jestliže je hodnota větší než 100 % je nezbytné uvažovat o zhodnocení volných prostředků. Pokud je tento ukazatel menší než 100 % je na místě řešit tuto situaci vyšším pokrytím výdajů příjmy, pokud je to možné (Kraftová, 2002).

3.2.2. Ukazatele rentability

Rentabilita patří k tradičním ukazatelům u soukromých ziskových firem. U příspěvkových organizací je to jeden z nejdůležitějších a jeden z velmi diskutovaných ukazatelů. Zisk zde nepředstavuje smysl činnosti. Výjimkou je doplňková činnost, kdy příspěvková organizace zisk realizuje (Kraftová, 2002).

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

$$r_{ND\check{c}} = \frac{HV_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} * 100 \quad (3)$$

kde

$r_{ND\check{c}}$ je rentabilita nákladů doplňkové činnosti,

$HV_{D\check{c}}$ – hospodářský výsledek doplňkové činnosti,

$N_{D\check{c}}$ - náklady doplňkové činnosti.

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti porovnává hospodářský výsledek a náklady doplňkové činnosti. Cílem je zde maximalizace rentability nákladů.

V případě, že by vyšla hodnota záporná, bylo by vhodné upustit od doplňkové činnosti a věnovat se jen hlavní činnosti (Kraftová, 2002).

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

$$Z'' = \frac{zisk_{DČ}}{ztráta_{HČ}} * 100 \quad (4)$$

kde

Z'' je míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti,

$zisk_{DČ}$ – hospodářský výsledek z doplňkové činnosti implicitně v kladné hodnotě,

$ztráta_{HČ}$ – hospodářský výsledek z hlavní činnosti implicitně v záporné hodnotě

Důležitá poznámka na začátek. Jestliže je hospodářský výsledek hlavní činnosti roven nule, ukazatel nelze určit. Tento ukazatel udává procentuální míru, která stanovuje jak pokrýt ztrátu z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Vytýčuje tedy v jaké míře je funkce doplňkové činnosti plněna. Tento ukazatel se určí pouze, pokud příspěvková organizace realizuje doplňkovou činnost a z hlavní činnosti jí plyne ztráta (Kraftová, 2002).

3.2.3. Ukazatele likvidity

Likvidita je nejčastěji užívaný ukazatel u příspěvkových organizací. Příspěvková organizace si může vypočítat likviditu pohotovou a okamžitou. Záleží na příspěvkové organizaci, jaký přístup si zvolí. Většinou si volí metodu podle toho, v jaké míře se v organizaci vyskytují zásoby či pohledávky. Je pravidlem, že si příspěvkové organizace většinou volí likviditu pohotovou a okamžitou (Kraftová, 2002).

Okamžitá likvidita

$$L_I = \frac{Pe}{KZv} \quad (5)$$

kde

L_I je okamžitá likvidita,

Pe – peněžní prostředky,

KZv – krátkodobé závazky.

Okamžitá likvidita prezentuje vztah mezi peněžními prostředky a krátkodobými závazky. Hodnota okamžité likvidity se pohybuje u ziskového podniku okolo 0,2. Peněžní prostředky, by měly tedy udávat cca 1/5 hodnoty závazků. U příspěvkových organizací bývá tato hodnota vyšší zejména na konci roku, kdy je potřeba zhodnocovat volné peněžní prostředky v rámci zákona a platných norem týkajících se financování příspěvkových organizací (Kraftová, 2002).

Pohotová likvidita

$$L_{II} = \frac{Pe + Po}{KZv} \quad (6)$$

kde

L_{II} je pohotová likvidita,

Pe – peněžní prostředky,

Po – krátkodobé pohledávky,

KZv – krátkodobé závazky.

Pohotová likvidita představuje vyrovnanost mezi krátkodobými pohledávkami a krátkodobými závazky. Je zde nutné klasifikovat pohledávky na krátkodobé a dlouhodobé. Její hodnota by se měla pohybovat okolo 1. Pakliže se hodnota pohotové likvidity pohybuje pod hodnotou jedna, může se jednat o nebezpečí nesolventnosti. Pokud se však naopak stane, že se hodnota pohybuje nad 1, nedochází zde k efektivnímu vázání prostředků v penězích a pohledávkách (Kraftová, 2002).

Čistý pracovní kapitál

$$PK = OA - KZv \quad (7)$$

kde

PK je čistý pracovní kapitál,

OA – oběžná aktiva,

KZv – krátkodobé závazky.

Čistý pracovní kapitál udává prostředky, které potřebuje příspěvková organizace pro svou běžnou provozní činnost. Jedná se o absolutní ukazatel likvidity. Tento ukazatel porovnává oběžná aktiva a krátkodobé závazky. Na jedné straně se vyskytuje využitelný krátkodobý majetek a na druhé straně snižují hodnotu majetku krátkodobé závazky, které je nutné uhradit (Kraftová, 2002).

3.2.4. Ukazatele aktivity

Ukazatel aktivity je pouze doplňující ukazatel hodnocení. Prolíná se totiž všemi dosud popsanými ukazateli a jen je pouze v některých oblastech doplňuje. (Kraftová, 2002)

Obrat kapitálu

$$\text{obrat kapitálu} = \frac{V}{K} \quad (8)$$

kde

V – výnosy celkem,

K – kapitál, celková pasiva.

Obrat kapitálu je jeden z nejzákladnějších ukazatelů aktivity. Představuje vztah mezi výnosy a kapitálem, kde výnosy jsou počítány jako výnosy hrubé, ještě před očištěním nákladů. Mezi výnosy se zde udávají hodnoty dotací, ostatní výnosy i výnosy z doplňkových činností. Vychází se zde z průměrných hodnot kapitálu během roku, aby se zamezilo chybám při výpočtech z ročních hodnot kapitálu. Tento ukazatel udává, za jak dlouho se vrátí vložený kapitál při daných výnosech. Cílem je zde maximalizace ukazatele (Kraftová, 2002).

Doba obratu pohledávek

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\varnothing Po}{\frac{V}{360}} \quad (9)$$

kde

V – celkové výnosy za rok

Ø Po – průměrná hodnota pohledávek

Doba obratu pohledávek se zejména využívá u příspěvkových organizací, které mají problém s vysokou hodnotou pohledávek. Tento ukazatel stanovuje vztah mezi průměrnou hodnotou pohledávek a celkovými výnosy. Není stanovena optimální hodnota ukazatele. Příspěvková organizace si může sama stanovit pomocí vlastního hodnotícího kritéria, vlastní standardní hodnotu. Cílem je zde minimalizace ukazatele (Kraftová, 2002).

Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

$$poměr\ dob\ obratu = \frac{\frac{\emptyset Po}{PV}}{\frac{\emptyset Zv}{PN}} \quad (10)$$

kde

$\emptyset Po$ – průměrná hodnota krátkodobých pohledávek,

$\emptyset Zv$ - průměrná hodnota krátkodobých závazků,

PV – provozní výnosy celkem (za rok),

PN – provozní náklady celkem (za rok).

Tento ukazatel udává soulad mezi dobou splatnosti krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků s vazbou na provozní výnosy a náklady. Toto pojetí ovlivňuje hospodářský výsledek příspěvkové organizace vázaný na provozní činnost. Hodnota tohoto ukazatele by měla být kolem 1, což představuje vyrovnanost obou obrátových dob. Pakliže je hodnota nad 1, znamená to výrazně vyšší dobu splatnosti u pohledávek než u závazků. Příspěvková organizace by měla dobu splatnosti u pohledávek snižovat a u závazků naopak zvyšovat. Pakliže je hodnota pod 1, příspěvková organizace by měla zvyšovat dobu splatnosti pohledávek, aniž ohrozí svou solventnost. Dobu splatnosti závazků by měla naopak snižovat (Kraftová, 2002).

Autorky Otrusínová a Kubičková (2011) navíc k tomuto ukazateli dodávají, že by měla být doba splatnosti pohledávek nižší než u závazků. Tento ukazatel by měl dosahovat hodnot nižších než jedna, což vyjadřuje lepší nebo zlepšující se situaci. Závazky by se měly porovnávat s provozními náklady.

3.2.5. Ukazatele financování

Ukazatel financování je velmi významný u ziskového sektoru. U příspěvkových organizací má jinou pozici. Předem se odlišuje provozní činnost od investiční činnosti, má to souvislost s rozpočtnictvím (Kraftová, 2002).

Míra finanční nezávislosti

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \frac{VK}{K} * 100 \quad (11)$$

kde

VK – vlastní kapitál,

K – celkový kapitál.

Míra finanční nezávislosti udává vztah mezi vlastním kapitálem a celkovým kapitálem. U příspěvkových organizací se pohybuje nad hodnotou 70 %. Pokud je hodnota pod 50%, je nutné zbystřit pozornost. Pakliže hodnota klesne pod 30 %, může být příspěvková organizace označena jako finančně závislá (Kraftová, 2002).

Míra věřitelského rizika

$$\text{míra věřitelského rizika} = \frac{CK}{K} \quad (12)$$

kde

CK – stav cizího kapitálu,

K – stav kapitálu.

Míra věřitelského rizika hodnotí výši účasti cizího kapitálu na finančních zdrojích.

3.2.6. Ukazatele produktivity

Ukazatele produktivity jsou u příspěvkových organizací variací ukazatelů rentability. V ziskovém sektoru se užívá zisk jako kritérium pro rentabilitu. Příspěvkové organizace však užívají jiné hodnoty jako je přidaná hodnota, objem vynaložené pracovní síly, kapitál nebo tvorbu bohatství (Otrusínová & Kubíčková, 2011).

Produktivita práce měřená pomocí přidané hodnoty

$$PP = \frac{PH}{\varnothing L} \quad (13)$$

kde

PP je produktivita práce,

PH – přidaná hodnota,

$\varnothing L$ – průměrný počet pracovníků.

Produktivita práce měřená pomocí přidané hodnoty uvádí, kolik peněžních jednotek vytvořené přidané hodnoty připadá na jednoho pracovníka příspěvkové organizace. Produktivita práce je ovlivněna třemi faktory: přidanou hodnotou, osobními náklady a počtem pracovníků. Pokud má být produktivita maximální, je nezbytné zvyšovat přidanou hodnotu a snižovat objem pracovníků, kteří vytvářejí přidanou hodnotu (Kraftová, 2002).

Míra zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty

$$r^* = \frac{PH}{\varnothing K} * 100 \quad (14)$$

kde

r^* je míra zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty,

PH – přidaná hodnota (účetní),

$\varnothing K$ – celkový kapitál (průměrná hodnota).

Míra zhodnocení celkového kapitálu počítaná pomocí přidané hodnoty udává produkční sílu příspěvkové organizace. Tento ukazatel zohledňuje dále hospodářský výsledek příspěvkové organizace, osobní náklady a také přidanou hodnotu. Cílem ukazatele je maximalizace hodnoty (Kraftová, 2002).

PRAKTICKÁ ČÁST

Metodika

Cílem bakalářské práce je vysvětlit specifika příspěvkové organizace na základě vybrané organizace Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora. Dále poté analyzovat financování této organizace na podkladě finanční analýzy ve sledovaných letech 2009 – 2013. Na základě těchto informací navrhnout opatření pro zlepšení finanční situace.

V první části se budu zabývat stručnou charakteristikou Základní školy a Mateřské školy Kácov, kde vymezím jednotlivé doplňkové činnosti organizace.

Ve druhé části budu analyzovat organizaci z hlediska financování. Zaměřím se na čerpání dotací a finančních fondů. Další částí této kapitoly tvoří dílčí ukazatele finanční analýzy, které jsou počítány dle vzorců od Ivany Kraftové v publikaci Finanční analýza municipální firmy. V závěru jsou výsledky mé práce zhodnoceny a navrženy zlepšení stávající finanční situace.

V první části uvádím absolutní ukazatele, se kterými se bude dále počítat ve vzorcích:

Tabulka 1: Přehled absolutních ukazatelů

NÁZEV	ZKRATKA	ZDROJ
Oběžná aktiva	OA	R _{ř036}
Krátkodobé pohledávky	Po	R _{ř048}
Peněžní prostředky	Pe	R _{ř073+ ř074+ ř078}
Celkový kapitál	K	R _{ř079}
Vlastní kapitál	VK	R _{ř080}
Krátkodobé závazky	KZv	R _{ř0109}
Provozní náklady	PN	V002
Provozní výnosy	PV	V051
Hospodářský výsledek doplňkové činnosti	HV _{DČ}	V077
Příjmy celkem	Py	Cr020
Výdaje celkem	Ve	Cr059

R= rozvaha, ř = řádek, V = výkaz zisků a ztrát, Cr = celkové rozúčtování hlavní a doplňkové činnosti

Před jednotlivými výpočty vzorců je nutné popsat výpočet průměrné hodnoty krátkodobých pohledávek a průměrnou hodnotu krátkodobých závazků.

$$\text{Průměrná hodnota krátkodobých pohledávek} = \frac{\text{konečný zůst. krátkodobých pohledávek}}{13}$$

Průměrná hodnota krátkodobých pohledávek se dělí číslem 13, protože by byl výsledek výpočtu zkreslován hodnotou pohledávek koncem roku. Tato průměrná hodnota pohledávek je použita jen u vybraných ukazatelů.

$$\text{Průměrná hodnota krátkodobých závazků} = \frac{\text{konečný zůst. krátkodobých závazků}}{13}$$

Průměrná hodnota krátkodobých závazků se dělí číslem 13, z obdobného důvodu jako je uveden u průměrné hodnoty pohledávek.

Ze všech těchto způsobů výpočtů jsem vycházela z knihy od Ivany Kraftové, Finanční analýza municipální firmy.

V Tabulce 2 uvádím přehled použitých vzorců. Data, která jsou potřebná k jednotlivým výpočtům, jsem čerpala z účetních výkazů organizace, z rozpočtu organizace, interních směrnic organizace, evidence zaměstnanců a z přehledu žáků základní školy a dětí mateřské školy ze spádových měst a obcí.

Tabulka 2: Přehled použitých vzorců

NÁZEV	ZKRATKA	VÝPOČET
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	A_{CF}	Py/Ve
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	$I_{NDČ}$	$HV_{DČ}/N_{DČ}$
Okamžitá likvidita	L_I	Pe/KZ_v
Pohotová likvidita	L_{II}	$(Pe+Po)/KZ_v$
Čistý pracovník kapitál	ČPK	$OA - KZ_v$
Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	pom. dob obr.	$(\emptyset Po/PV)/(\emptyset KZ_v/PN)$
Míra finanční nezávislosti	míra fin. nez.	VK/K

4 Charakteristika Základní školy a Mateřské školy Kácov

4.1. Historie organizace

První zmínku o škole je možno nalézt ve farní kronice z roku 1750 a v matrice z roku 1962. V roce 1750 dostala obec Kácov školní budovu do péče. Dne 19. srpna 1919 povolila zemská školní rada v Praze zřízení měšťanské školy, která měla sloužit pro chlapce i dívky. Do deseti let měla obec vystavit novou školní budovu. Ta byla však slavnostně otevřena až v roce 1938.

Od roku 1945 se v obci Kácov vyučuje ve dvou školních budovách. Starší budova je umístěna v ulici Jirsíkova, kde slouží k výuce pro 1 – 5. stupeň základní školy. A nově postavená budova je umístěna uprostřed obce, kde slouží ke školní docházce 2. stupně základní školy. V této budově je také umístěna moderní školní jídelna a mateřská škola.

Mateřská škola Kácov se do dějin zapsala v roce 1947, kdy bylo postaveno jedno oddělení při obecné škole. Její další putování následovalo dne 10. října 1952, kdy byla přestěhována do ulice Ve farářství. V tomto místě prošla dlouhým vývojem, kde byl k původní budově dostaven i pavilon se zahradou.

V roce 1993 byla vrácena původním majitelům i s přístavbou. Mezi lety 1993 – 2002 měnila mateřská škola stále své působiště v Kácově. V roce 2002 se připojila k Základní škole v Kácově, kde byla dodatečně provedena přístavba.

Nyní jsou tyto dvě budovy, jak základní škola 2. stupně, tak mateřská škola na stejném místě, kde vykonávají služby školní docházky a služby mateřské školy.

4.2. Základní charakteristika organizace

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Kácov, okres Kutná Hora
Adresa:	Nádražní 216, 285 09 Kácov
IČO:	75034964
IZO:	102 226 598
Právní forma:	příspěvková organizace
Odloučené pracoviště:	I. stupeň ZŠ a školní družina: Jirsíkova 83
Statutární orgán:	Mgr. František Procházka
Kontakt:	+ 420 327 324 229, +420 327 324 737 zs.kacov@tiscali.cz
Webové stránky:	www.zskacov.wz.cz
Adresa zřizovatele:	Městys Kácov, Jirsíkova 157, 285 09 Kácov

Základní škola a Mateřská škola Kácov byla zřízena dne 1. 1. 2003 zřizovací listinou na dobu neurčitou. Náplní hlavní činnosti organizace je výchova a vzdělávání dětí a mládeže. Kromě hlavní činnosti se zabývá také doplňkovou činností, kterou má schválenou zřizovatelem a zapsanou v podobě dodatků ve Zřizovací listině organizace.

Jedná se především o hostinskou činnost, která spočívá v poskytování obědů cizím strávníkům v prostorách školní jídelny. Cizí strávníci si v daných hodinách vyzvedávají obědy, které jsou určeny k okamžité spotřebě a jsou jim vydávány do čistých jídlonosičů. Organizace také pronajímá prostory školní kuchyně veřejnosti a za poplatek půjčuje kuchyňské nářadí a náčiní.

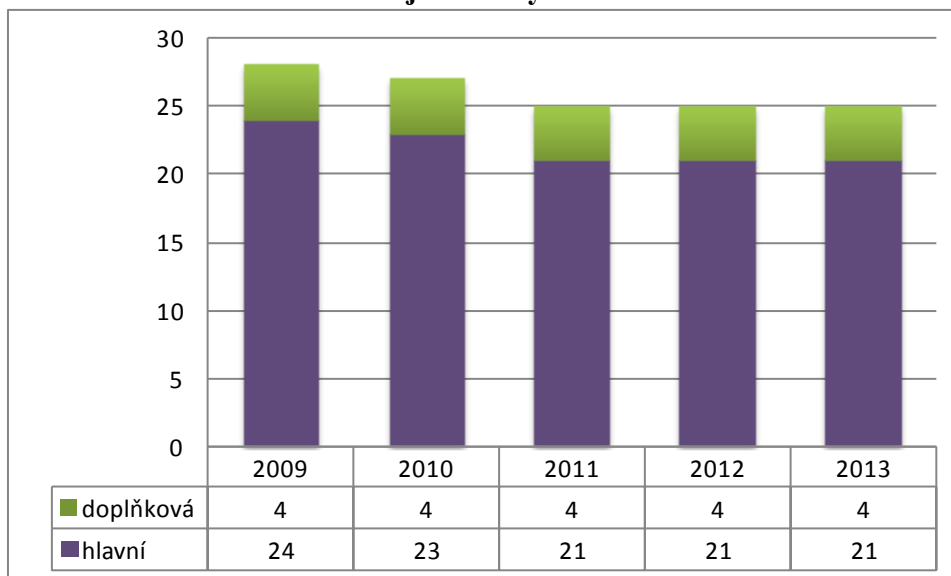
Další doplňkovou činností je pronájem movitého a nemovitého majetku ve vlastnictví Městysu Kácov předaného do užívání na základě smlouvy o výpůjčce za účelem výuky v oblasti výpočetní techniky, cizích jazyků, sportovního a kulturního vyžití a školících kurzů.

Jednotlivé doplňkové činnosti budou popsány v následujících kapitolách.

4.2.1. Počet zaměstnanců v jednotlivých činnostech

V grafu 1 je znázorněn vývoj zaměstnanců v jednotlivých letech:

Graf 1: Počet zaměstnanců v jednotlivých činnostech

Zdroj: Vlastní zpracování z personálních údajů organizace

Základní škola a Mateřská škola Kácov si pečlivě odděluje zaměstnance hlavní činnosti od doplňkové. Do hlavní činnosti patří pedagogičtí pracovníci a všichni provozní zaměstnanci. Doplňkovou činností tvoří hlavní kuchařka, pomocná kuchařka, vedoucí školní jídelny a ekonomka školy.

Zaměstnanci v doplňkové činnosti mají uzavřeny dohody o provedení práce a jsou placeny dle uvařených obědů za měsíc pro cizí strávníky. Zaměstnanci v hlavní činnosti jsou hodnoceni stanoveným platovým tarifem dle pracovních smluv na dobu neurčitou nebo určitou. Tarif je stanoven dle nařízení vlády č. 564/2006 Sb.

V této organizaci se počet zaměstnanců v jednotlivých letech průběžně měnil, až se ustálil na 21 zaměstnanců hlavní činnosti a 4 pracovníků v doplňkové činnosti.

4.2.2. Počet žáků základní školy a mateřské školy

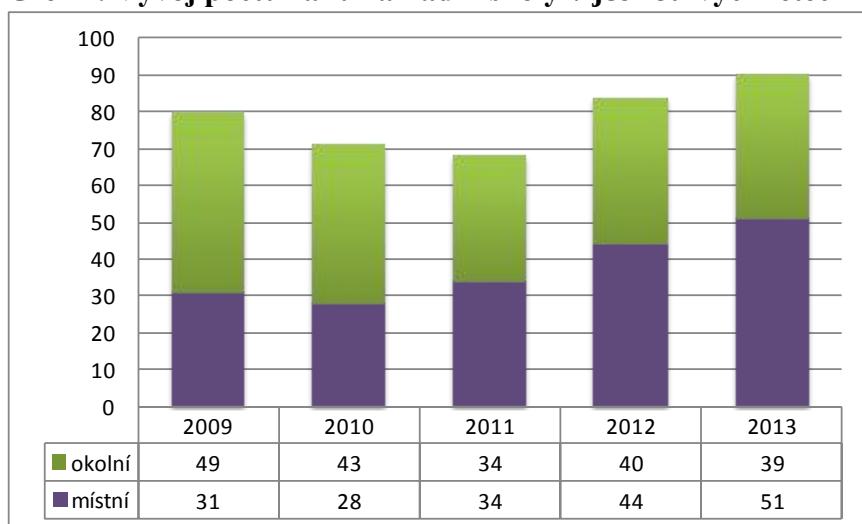
V minulých letech měla Základní škola a Mateřská škola Kácov velký problém se snižujícím se počtem žáků. Hlavním důvodem byl celoplošný demografický pokles dětí v České republice.

Nejvíce tento problém ovlivnil organizaci v roce 2011, kdy hodnota dosáhla nejmenšího počtu žáků.

Této organizaci hrozilo, že bude ukončena činnost 2. stupně základní školy a organizace bude pouze prvostupňová (tj. od 1. – 5. ročníku ve sloučených třídách). Rodičům žákům 2. stupně by bylo nabídnuto přesunutí do okolních škol. Např. do I. Základní školy Zruč nad Sázavou, do Základní školy Trhový Štěpánov a Základní školy Uhlířské Janovice.

Základní škola a Mateřská škola Kácov se z obavy malého počtu žáků vymanila, zvolila vhodnou marketingovou strategii formou brožur, reklamních poutačů, nabídek pro rodiče i schůzek vedení školy s rodiči v jednotlivých okolních obcích. Tato strategie na rodiče zapůsobila a v následujících letech vzrůstají počty žáků ve třídách. Vzrůstající počet žáků je také zapříčiněn částečně demografickým vývojem.

Graf 2: Vývoj počtu žáků základní školy v jednotlivých letech

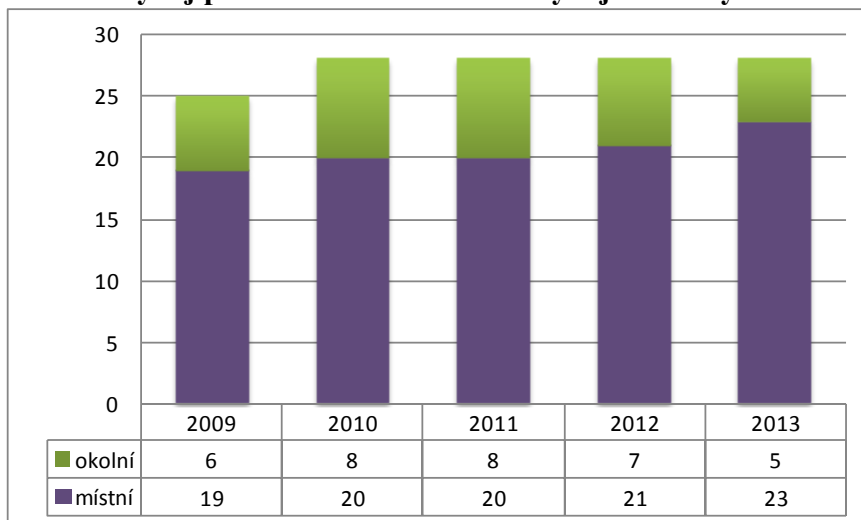
Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu žáků podle měst a obcí

Základní školu navštěvují žáci nejen místní z Kácova, jak je vidět z grafu 2, ale i z okolních spádových obcí a měst. Největší počet žáků drží místní žáci až na zmiňovaný rok 2010, kdy počet okolních žáků byl vyšší. Žáci dojíždějí z nedaleké Zruče nad Sázavou, z Trhového Štěpánova, z Vlašimi a Ratají nad Sázavou.

Graf 3 znázorňuje Vývoj počtu žáků mateřské školy v jednotlivých letech. Počet žáků mateřské školy je od roku 2010 stále stejný, a to 28 žáků. Každý rok žádá vedení školy o výjimku z vyššího počtu žáků v mateřské škole z 25 žáků na 28 žáků, aby alespoň částečně pokryl vyšší poptávku po umístění dětí do mateřské školy. Tuto výjimku schvaluje každoročně veřejné zasedání zastupitelstva Městysu Kácov.

Z dětí, kromě místních, školku navštěvují, z nedalekých Zbizub, Vranic, Samopší, Čestína, Zlivi a Zruč nad Sázavou.

Graf 3: Vývoj počtu žáků mateřské školy v jednotlivých letech

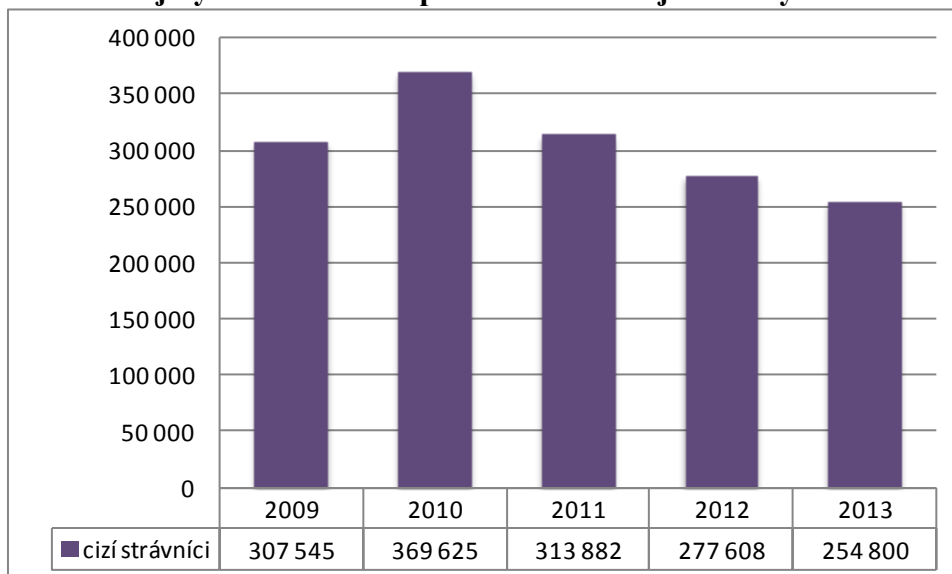

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu žáků podle měst a obcí

4.3. Hospodaření školní jídelny

Školní jídelna poskytuje školní a závodní stravování. Stravují se zde děti z mateřské školy, žáci 1. – 2. stupně základní školy, zaměstnanci a také cizí strážníci. Dále školní jídelna slouží jako vývařovna pro 20 dětí z Mateřské školy v Ratajích nad Sázavou. Žáci školy jsou zařazeni do věkových skupin po dobu školního roku podle vyhlášky č. 107/2008 Sb., o školním stravování. Zaměstnanci školy, kteří jsou zároveň i strážníci školní jídelny, se řídí vyhláškou č. 335/2013 Sb. o nákladech na závodní stravování a jejich úhradě v organizačních složkách státu a státních příspěvkových organizacích.

Graf 4: Příjmy stravného v doplňkové činnosti jednotlivých let

Zdroj: Vlastní zpracování z celkového rozúčtování v jednotlivých letech

Základní škola a Mateřská škola Kácov ze své doplňkové činnosti, získává příjmy, které jsou uvedeny v grafu 4:

V jednotlivých letech organizace získávala příjmy jen z plateb za stravné cizích strávníků. V roce 2008 se k příjmům přidal i příjem ze Sázavafestu, kde organizace sama provozovala občerstvení v rámci tohoto festivalu. Na základě uzavřené smlouvy pronajala firmě Cuba Libre, s.r.o. na dny výše zmiňovaného festivalu školní kuchyni i zařízení školní jídelny. Faktury za tyto pronájmy plus za spotřebu energie a vody nebyly doposud uhrazeny. Firma nereagovala na žádné upomínky. Stala se insolventní a vstoupila do konkurzního řízení. Výsledek soudního jednání byl příznivě nakloněn příspěvkové organizaci, nicméně pohledávka nebyla nikdy uhrazena.

Exekuční řízení bylo v lednu 2014 ukončeno se závěrem, že firma není schopna pokrýt žádné pohledávky svých věřitelů. Během jednotlivých měsíců po splatnosti, začala organizace tvořit opravnou položku na tuto pohledávku. Zřizovatel Základní školy a Mateřské školy Kácov na základě vyjádření exekučního úřadu o nedobytné pohledávce souhlasil, na veřejném zasedání zastupitelstva o ukončení a odepsání výše jmenované pohledávky.

V roce 2012 se vše vrátilo do normálu a organizace získávala příjmy jen z plateb cizích strávníků.

4.3.1. Kalkulace mzdových a věcných nákladů

Rozúčtování mzdových a věcných nákladů se týká všech strávníků školní jídelny organizace. Práce bude zaměřena na stravné pro cizí strávníky, tedy doplňkovou činnost organizace ve školní jídelně.

Tabulka 3: Kalkulace mzdových a věcných nákladů na jeden oběd

Děti z mateřské školy do 6 let věku	ranní svačina	7 Kč
	oběd	17 Kč
	odpolední svačina	7 Kč
Děti z mateřské školy, které dosáhnou věku 6 let do 31. 8.	ranní svačina	7 Kč
	oběd	20 Kč
	odpolední svačina	7 Kč
Žáci 1. stupně do 10 let věku	oběd	20 Kč
Žáci 2. stupně do 15 let věku	oběd	21 Kč
Žáci od 15 let a zaměstnanci ZŠ a MŠ	oběd	22 Kč
Cizí strávníci	finanční norma potravin	22 Kč
	mzdové náklady	12 Kč
	věcné (režijní) náklady	18 Kč
	zisk	2 Kč
	oběd celkem	54 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování ze směrnice organizace v roce 2014

Stravné pro cizí strávníky si organizace pečlivě kalkuluje jak je patrné v tabulce 3.

Kalkulaci stravného provádí organizace měsíčně na jeden oběd pro cizí strážníky. Vedoucí školní jídelny vystaví doklad s počtem uvařených obědů v měsíci.

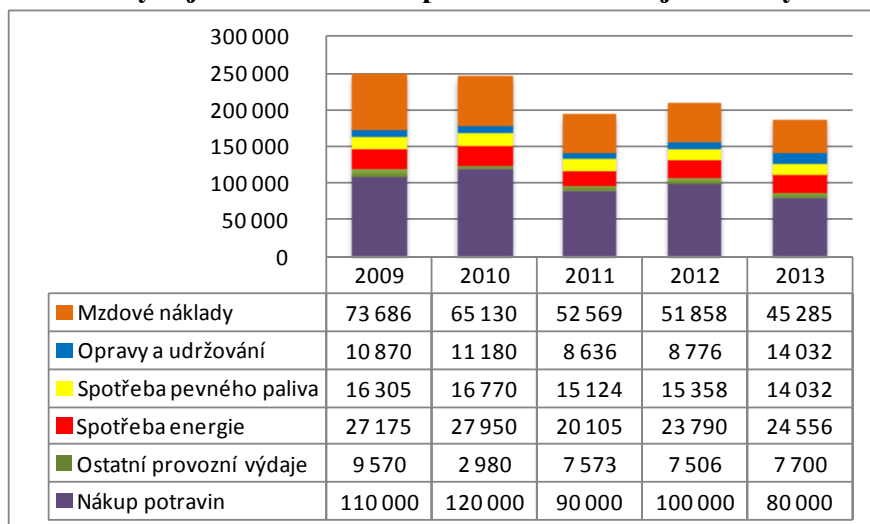
Další položkou kalkulace je vyčíslení mzdových nákladů, které se účtují dle výplatní listiny v daném měsíci. Se zaměstnanci, kteří vykonávají doplňkovou činnost, jsou uzavřeny dohody o provedení práce. Mzdové náklady se ke kalkulaci připočítávají, pokud proběhl výkon v rámci poskytnutí obědů cizím strážníkům. Podkladem pro mzdové náklady je počet obědů v měsíci.

Poslední položkou je kalkulace cen, kde se provádí úpravy na počátku účetního období o předpokládaný růst cen energií v daném roce. Finanční limit a cenu oběda určuje vedoucí jídelny podle aktuálních cen potravin. Cena oběda je dále schválena ředitelem školy.

Avšak toto není jediná doplňková činnost, která je spojena se školní jídelnou. Patří sem také pronájem prostoru školní kuchyně a pronájem kuchyňského nářadí a náčiní, o které bude dále pojednáno v následující kapitole.

Jednotlivé výdaje na poskytování cizích strážníků jsou uvedeny v grafu 5.

Graf 5: Výdaje stravného v doplňkové činnosti jednotlivých let

Zdroj: Vlastní zpracování z celkového rozúčtování jednotlivých let

Do ostatních provozních výdajů jsou zahrnuty výdaje za úklidové prostředky, kancelářské potřeby, telekomunikace, cestovné a poštovní služby. Mzdové náklady vyjadřují dohody o provedení práce stálých čtyř zaměstnanců v doplňkové činnosti.

4.4. Hospodaření Základní školy

Další doplňkovou činností organizace je pronájem movitého a nemovitého majetku ve vlastnictví Městysu Kácov předaného do užívání na základě smlouvy o výpůjčce za účelem výuky v oblasti výpočetní techniky, cizích jazyků, sportovního a kulturního vyžití a školících kurzů (čerpáno ze směrnice č. 5/2014).

Jedná se o jednodenní akce nebo dlouhodobé projekty vázané smlouvou o pronájmu. Dlouhodobě Základní škola a Mateřská škola Kácov spolupracuje se Základní uměleckou školou Zruč nad Sázavou a Komunitní školou Kácov, o. s.

V tabulce 4 se nachází výčet pronájmů, které organizace poskytuje. V letech 2009 -2011 o tento způsob doplňkové činnosti nebyl zájem, proto začala organizace získávat příjmy z této doplňkové činnosti až v roce 2012.

V následující tabulce je uvedena cena pronájmu a časový úsek:

Tabulka 4: Kalkulace pronájmů

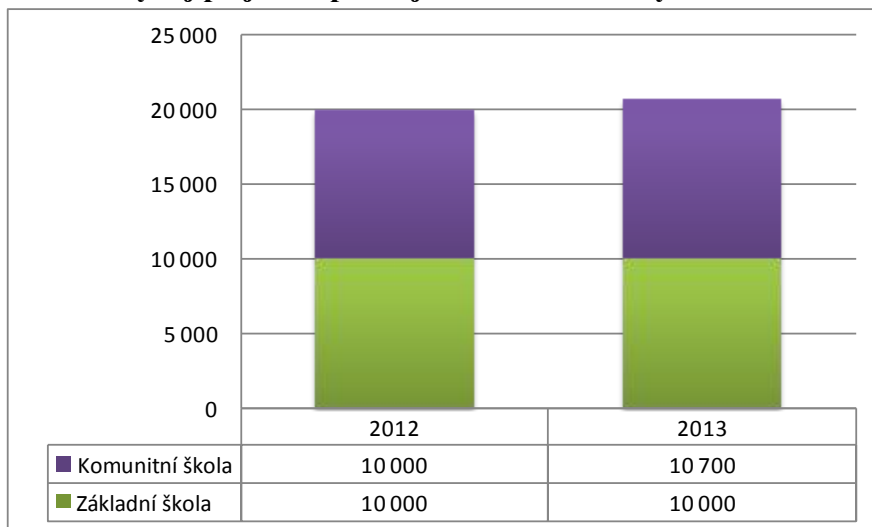
pronájmy	Kč	časový úsek
ZŠ		
běžné učebny	100 Kč	1 hodina
počítačová učebna	200 Kč	1 hodina
MŠ		
herna MŠ	200 Kč	1 hodina
pracovní třída MŠ	100 Kč	1 hodina
ŠJ		
Pronájem školní kuchyně	500 Kč	1 hodina
pronájem pouze zařízení	dle dohody	1 hodina
ŠD		
herna ŠD	200 Kč	1 hodina

Zdroj: Vlastní zpracování ze směrnice organizace

V roce 2008 zapůjčila organizace školní jídelnu festivalu Sázavafest. Na tuto situaci se odkazují v kapitole 4.3. Hospodaření školní jídelny.

Zájem o tento pronájem, zejména prostor základní školy, začal až v roce 2012, jak je vidět v grafu 6. Příčinou zájmu o pronájem byl vznik Komunitní školy Kácov, o. s. Toto občanské sdružení v prostorách základní školy organizuje různé kurzy, které se zabývají celoživotním vzděláváním dospělých, včetně dalších forem mimoškolního vzdělávání a aktivit žáků a občanů.

Graf 6: Vývoj příjmů z pronájmu základní školy

Zdroj: Vlastní zpracování z celkového rozúčtování jednotlivých let

Další zájem o pronájem učeben základní školy projevila Základní umělecká škola ve Zruči nad Sázavou, kde v prostorách základní školy začala vyučovat malířské kurzy a také hru na hudební nástroje pro žáky 1. a 2. stupně.

Výdaje za pronájem základní školy organizace neeviduje, protože žádné nemá.

Z jednotlivých doplňkových činností vyplývá, že větší příjmy z doplňkové činnosti má organizace z provozování školní jídelny, přesněji poskytování stravování cizím strávníkům. Je to dáno tím, že zájem o pronájmy se projevila až v posledních dvou letech.

5 Analýza financování organizace

Dále se bude práce zabývat analýzou financování organizace, která spočívá ve vyjádření finančních fondů, dotací, příspěvků od zřizovatele, Krajského úřadu Středočeského kraje a Evropské unie. V neposlední řadě i dílčích ukazatelů finanční analýzy jako jsou ukazatele autarkie, rentability, likvidity, aktivity, financování a produktivity.

5.1. Finanční fondy organizace

Základní škola a Mateřská škola Kácov tvoří Fond kulturních a sociálních potřeb a Rezervní fond. Zůstatky těchto fondů se převádí do následujícího roku.

5.1.1. Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen ze základního přidělu z 1 % ročního objemu mzdových nákladů. V roce 2009 byl však ještě tvořen z 2 % ročního objemu mzdových nákladů.

Tabulka 5: Tvorba a čerpání Fondu kulturních a sociálních potřeb

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Počáteční stav	107 092,22	106 035,12	106 300,12	58 608,12	41 205,12
Tvorba	65 846	89 882	42 539	43 271	47 221
Čerpání	66 903,10	89 617	90 771	60 134	55 045,80
Konečný stav	106 035,12	106 300,12	58 608,12	41 205,12	33 380,32

Zdroj: Vlastní zpracování z Přílohy účetní závěrky

Základní přiděl fondu kulturních a sociálních potřeb se vypočítává z vyměřovacích základů platových tarifů zaměstnanců organizace. Počáteční stavy jsou uvedeny na základě rozboru čerpání fondu vždy k 31. 12. Organizace vždy k 1. 1. následujícího roku sestavuje rozpočet fondu na celý rok, v němž musí vyjádřit jednotlivé čerpání pro každého zaměstnance ve stejné výši. Tento rozpočet schvaluje ředitel školy včetně předsedy Základní organizace odborového svazu ČMOS.

Každý zaměstnanec může nárokovat čerpání na rekreaci, stravování, jubilea atd. Viz. popsáno v kapitole 2.2.1. Všichni zaměstnanci mají nárok v daném roce, ale z vlastní vůle ho nevyčerpají. Názorně nám to ukazuje tabulka 5.

V roce 2010 získala základní škola od Středočeského kraje zvýšené financování pro pedagogické pracovníky s názvem Projekt Hodina. Z tohoto důvodu tvorba 1 % fondu byla nejvyšší z uvedených let.

5.1.2. Rezervní fond

Rezervní fond organizace tvoří ze zlepšeného hospodářského výsledku a z peněžních darů na základě darovacích smluv. V roce 2013 byla k tvorbě přidána také dotace z rozpočtu Evropské unie. Čerpání rezervního fondu musí být schváleno v daném roce na veřejném zasedání zastupitelstva obce.

Tabulka 6: Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Počáteční stav	22 952,85	54 479,94	114 400,94	0	95 957,92
Tvorba	54 074	62 421	0	95 957,92	124 779,28
Čerpání	22 546,91	2 500	114 400,94	0	19 364
Konečný stav	54 479,94	114 400,94	0	95 957,92	201 373

Zdroj: Vlastní zpracování z Přílohy účetní závěrky

Z tabulky 6 vyplývá, že v roce 2011 organizace netvořila rezervní fond, jelikož výsledek hospodaření k 31. 12. 2010 vykazoval ztrátu a zároveň byl rezervní fond vyčerpán na provoz organizace. Nulový konečný stav v roce 2011 se promítl do počátečního stavu roku 2012. V roce 2012 byla tvorba vytvořena sponzorskými dary na rekonstrukci zahrady mateřské školy a modernizaci školní družiny.

Investiční fond a fond odměn organizace netvoří.

5.2. Dotace

Základní škola a Mateřská škola Kácov čerpá dotace Krajského úřadu Středočeského kraje a příspěvků Městyse Kácov. V posledních uvedených letech čerpá také dotace od Evropské unie.

5.2.1. Dotace Krajského úřadu Středočeského kraje

Každý rok dostává organizace dotaci Středočeského kraje, podle normativu počtu žáků. Soustava normativů a normativních ukazatelů vychází z minulých let.

Dotace v jednotlivých letech dosáhla nejvyššího vrcholu hned v počátku evidovaného roku 2009. Způsobil to vysoký počet žáků v tomto roce.

Nejmenší hodnota dotace je v již zmiňovaném roce 2011, který byl označen jako krizový pro malý počet žáků základní školy, zejména 1. stupně.

V jednotlivých letech činila dotace Středočeského kraje:

Tabulka 7: Dotace Krajského úřadu Středočeského kraje v jednotlivých letech

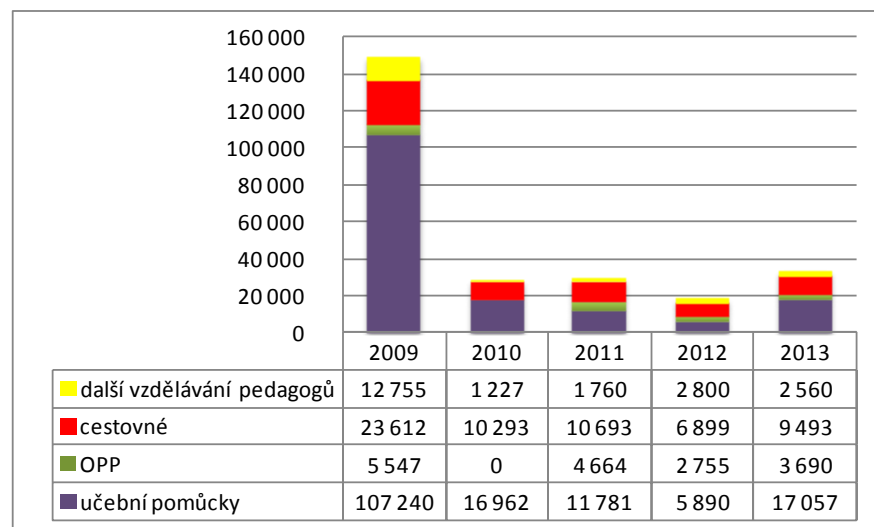
Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace	6 050 154	5 255 679	4 914 847	5 444 317	5 798 150

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací organizace

Dotaci Středočeského kraje organizace čerpá na platy, jejich odvody, na fond kulturních a sociálních potřeb a na ostatní neinvestiční výdaje. Ostatní neinvestiční výdaje zahrnují zákonné pojištění, ochranné pracovní pomůcky, cestovní náhrady, učebnice, výukové pomůcky, vzdělávání pedagogických i z části provozních zaměstnanců, mzdové náklady na plavecký výcvik žáků školy, náhrady pracovní neschopnosti zaměstnanců a balíčky pro žáky 1. ročníku.

V jednotlivých letech jsou zvlášť graficky znázorněny ostatní investiční výdaje a také mzdové náklady.

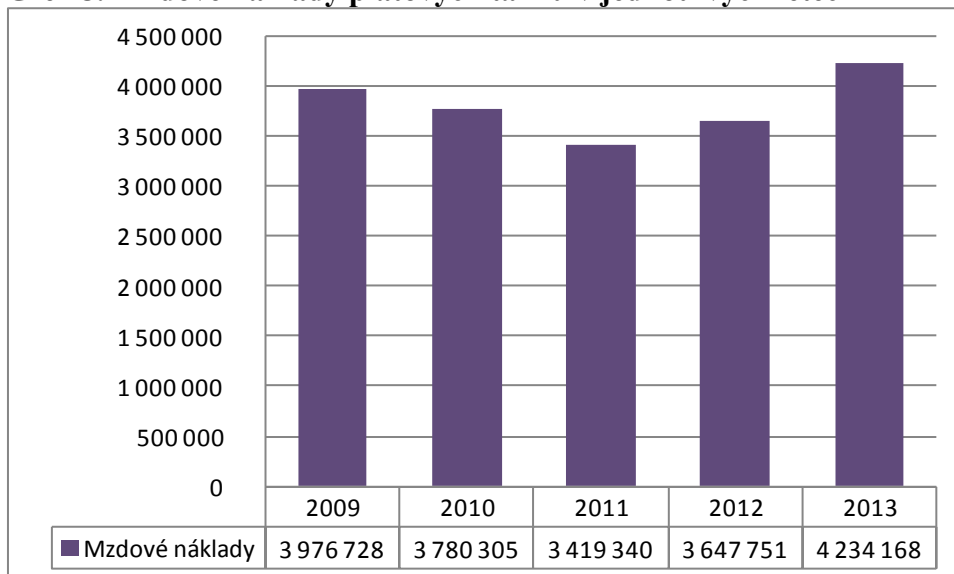
Graf 7: Vývoj ostatních neinvestičních nákladů v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

Jak již bylo zmíněno, organizace čerpá prostředky z dotace na ostatní neinvestiční výdaje, které obsahují data uvedené v grafu 7. Nejvyšší hodnota čerpání v roce 2009 nastala, když organizace čerpala ve větší míře prostředky na učební pomůcky pro žáky. Nejméně se používaly prostředky na ochranné pracovní pomůcky (OPP).

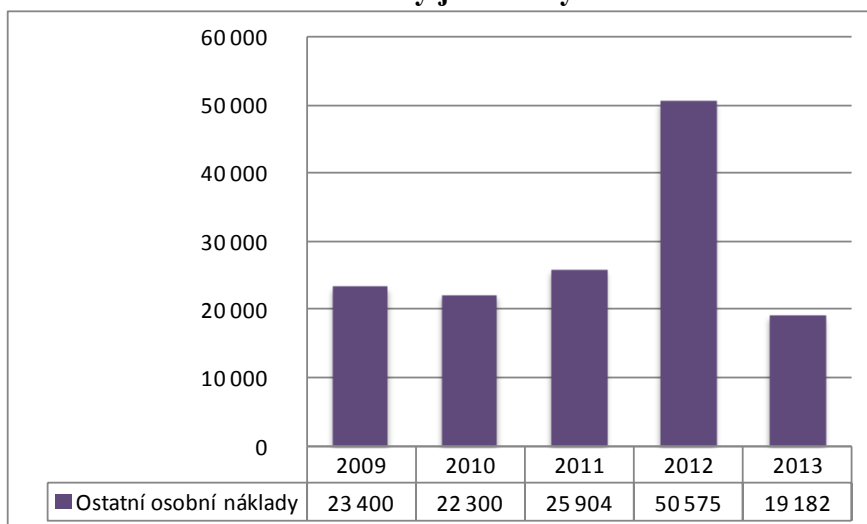
Graf 8: Mzdové náklady platových tarifů v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

Platové tarify jednotlivých zaměstnanců jsou stanoveny dle nařízení vlády č. 563/2004 Sb. Na základě započtené délky praxe obdrží zaměstnanec platový výměr se stanoveným tarifem, který patří do nárokové složky. Ředitel školy může zaměstnancům stanovit nenárokovou složku, tj. osobní ohodnocení, mimořádné odměny a ostatní příplatky. Z grafu 8 vyplývá pohyb mzdových nárokových a především nenárokových složek v jednotlivých letech. Výkyvy v jednotlivých letech mohou způsobit i změny platových tabulek v nařízení vlády.

Graf 9: Ostatní osobní náklady jednotlivých let

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

Graf 9 znázorňuje vyplacené dohody o provedení práce a dohody o pracovních činnostech vyplacených v jednotlivých letech. Ostatní osobní náklady jsou uvedeny souhrnně za hlavní i doplňkovou činnost.

5.2.2. Výše příspěvku Městyse Kácov

Příspěvková organizace dostává každý rok od svého zřizovatele tj. Městyse Kácov provozní dotaci, kterou pokrývá své výdaje. Základní škola a Mateřská škola Kácov má tuto provozní dotaci uvedenou ve svém rozpočtu, který musí mít schválený Městyssem Kácov. Nachází se zde také ostatní příjmy organizace, jako jsou poplatky za stravné a školné mateřské škole. Patří sem také příjmy ze školních akcí vybrané od žáků například na bruslení, na plavání a jiné školní akce.

Nelze zapomenout také na pravidelné výdaje, které organizace za celý školní rok má. Jedná se zejména o nákup materiálu, kancelářských potřeb, servis počítačů a další techniky, výdaje na učebnice, pomůcky a knihy, vývoz odpadů, telekomunikace, pronájmy sportovního areálu a sokolovny, úklidové prostředky, výdaje za pevná paliva, rozbor vody, opravy a udržování objektů.

Tabulka 8: Výše příspěvku zřizovatele v jednotlivých letech

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Příspěvek	1 569 059	1 570 000	1 948 000	1 825 082	1 698 404

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

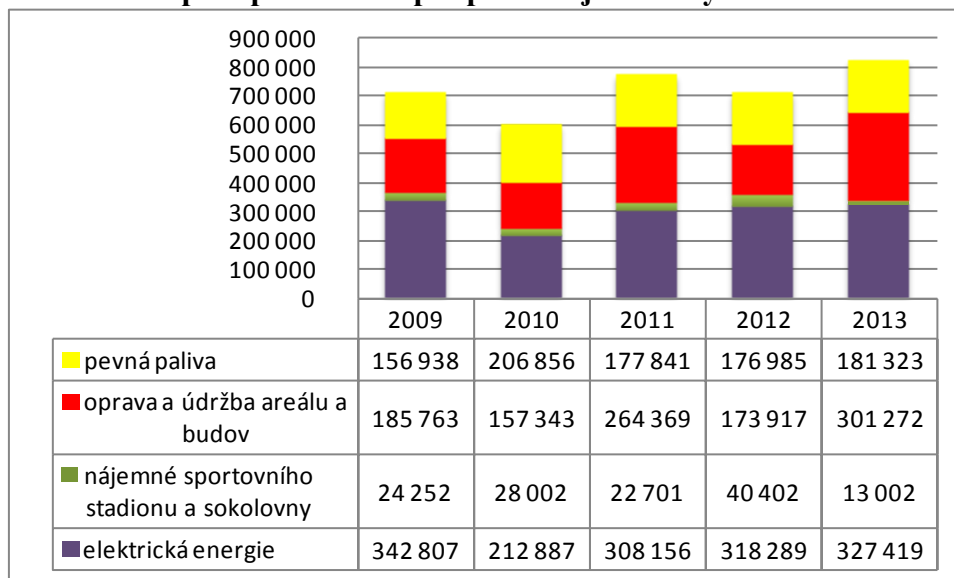
Tabulka 8 vyčísluje schválené rozpočty zastupitelstvem zřizovatele v jednotlivých letech. V roce 2011 byl nucen zřizovatel financovat část mzdových nákladů a současně i odvodů, jelikož normativ počtu žáků byl pod minimální hranicí. Z tohoto důvodu byl rozpočet školy o tyto finance zvýšen.

V grafu 10 jsou vyjádřeny stále se opakující a nejdůležitější položky financované z provozního příspěvku zřizovatele. Na základě elektronické fakturace získává organizace i v prosinci přesné údaje o stavu elektroměrů a jejich vyfakturování se skutečnou spotřebou. Tím pádem nedochází ke zkreslenému výsledku hospodaření pomocí dohadné položky v účetnictví. Základní škola vlastní 2 kotelny na tuhá paliva. Na 1. stupni ZŠ i na 2. stupni ZŠ.

Opravy a udržování jsou předem stanoveny v rozpočtu provozní dotace zřizovatele.

Jedná se zejména o drobné opravy a plánovaný servis především přístroje, výtahy, myčky a konvektomatu ve školní jídelně. Opravy většího rázu musí mít schválené zřizovatelem.

Graf 10: Čerpání provozního příspěvku v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

Nájemné sportovního areálu bylo v roce 2013 na nejnižší úrovni z důvodu nevystavené poslední faktury TJ Sokolem Kácov. Náprava byla provedena až v únoru 2014.

5.2.3. Dotace Evropské unie

Základní škola a Mateřská škola získala dotaci Evropské unie až od roku 2012, a to EU Peníze do škol. V předešlých letech dotaci Evropské unie nečerpala.

Tabulka 9: Dotace Evropské unie

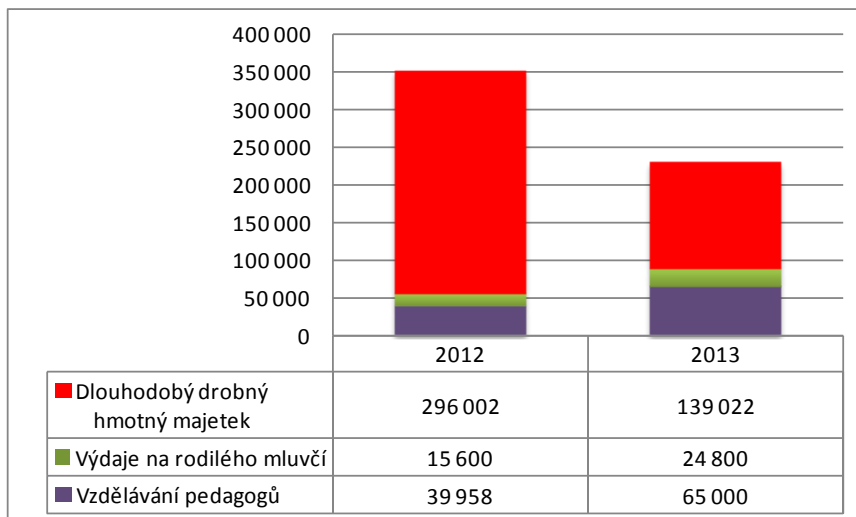
Rok	2012	2013
Dotace	347 559,60	228 821,35

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

V tabulce 9 jsou vyjádřeny výše zasílaných záloh k projektu EU do škol. V srpnu 2014 bude projekt ukončen. Jednotlivá čerpání jsou znázorněna v grafu 11.

Dotaci z Evropské unie organizace čerpá na individualizaci výuky cizích jazyků, zejména na výdaje s rodilým mluvčím v anglickém jazyce a jazykové kurzy pro pedagogy v zahraničí. Další čerpání je zaměřeno na inovaci a zkvalitnění výuky, směřující k rozvoji výuky cizích jazyků a inovaci a zkvalitnění výuky informační a komunikační technologie.

Graf 11: Čerpání dotace Evropské unie v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování z Přehledu dotací

Škola pořídila novou počítačovou učebnu na 2. stupeň a modernizovala třídu na 1. stupni základní školy zakoupením interaktivní tabule, vizualizéru, notebooku a výukových jazykových programů.

5.3. Dílčí ukazatele finanční analýzy

V této kapitole se budu zabývat analýzou dílčích ukazatelů organizace a následným zhodnocením situace organizace.

5.3.1. Autarkie

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

Tabulka 10: Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
P_y (v Kč)	2 428 395	2 501 748	2 983 707	2 888 325	2 878 995
V_e (v Kč)	2 368 474	2 507 220	2 920 659	2 766 430	2 774 467
A_{CF}	102,53%	99,78%	102,16%	104,41%	103,77%

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Základní škola a Mateřská škola je schopná pokrýt své výdaje příjmy, jak určují vypočtené ukazatelé. V roce 2010 se vypočtená hodnota pohybuje pod 100 %, což znamená nedostatečné pokrytí výdajů příjmy. Z roku 2011 je však vidět, že se organizaci opět podařilo překonat hranici 100 %. I v dalších letech celková autarkie na bázi příjmů a výdajů rostla. Hodnota nad 100 % však značí špatné zhodnocení prostředků organizace.

5.3.2. Rentabilita

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Tabulka 11: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
HV _{DČ} (v Kč)	59 921	79 147	63 048	90 856	89 195
N _{DČ} (v Kč)	247 624	290 478	199 203	207 453	185 605
r _{NDČ}	24,20%	27,25%	31,65%	43,80%	48,06%

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Základní škola a Mateřská škola podle ukazatele rentability nákladů doplňkové činnosti zvládá koordinovat doplňkovou činnost na výbornou. V uvedených letech je možné sledovat postupný vzrůst rentability nákladů doplňkové činnosti, což je způsobeno kladným hospodářským výsledkem z doplňkové činnosti a nižšími náklady na doplňkovou činnost. Doplňková činnost se příspěvkové organizaci vyplatí provozovat i nadále.

5.3.3. Likvidita

Okamžitá likvidita

Tabulka 12: Okamžitá likvidita

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Pe (v Kč)	805 377	801 212	685 760	90 856	1 085 911
KZv (v Kč)	645 361	931 561	576 152	207 453	759 904
L _I	1,25	0,86	1,19	0,44	1,43

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Základní škola a Mateřská škola podle vypočtené okamžité likvidity je schopná hradit své závazky. Výpočty byly provedeny ke konci daného roku, proto je také vysoká hodnota likvidity. Příčinu vyšší hodnoty můžeme hledat i v neefektivním vázání finančních prostředků na běžném účtu organizace. Příspěvková organizace se však musí řídit podle zákona a platných norem týkajícího se financování příspěvkových organizací. Některé finanční prostředky organizace podléhají danému účelu a nelze je použít na financování něčeho jiného, proto se stávají neefektivními.

Pohotová likvidita

Tabulka 13: Pohotová likvidita

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Pe (v Kč)	805 377	801 212	685 760	90 856	1 085 911
Po (v Kč)	355 020	348 857	69 084	356 243	598 987
KZv (v Kč)	645 361	931 561	576 152	207 453	759 904
L _{II}	1,80	1,23	1,31	2,16	2,22

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Standardní hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat okolo čísla 1, což odpovídá vyrovnanosti krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků. Vypočtené ukazatele se liší v letech 2012 – 2013 až o dvojnásobek od standardní hodnoty. Rok od roku stoupá hodnota likvidity. Příčinou je rozdíl mezi poměrem krátkodobých závazků a krátkodobých pohledávek. Zde je vidět, že Základní škola a Mateřská škola Kácov více nakupuje od dodavatelů, než poskytuje služby odběratelům.

Čistý pracovní kapitál

Tabulka 14: Čistý pracovní kapitál

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
OA (v Kč)	1 309 837	1 165 410	715 888	1 247 814	1 697 072
KZv (v Kč)	645 361	931 561	576 152	622 577	759 904
ČPK	664 475,55	233 849,37	139 736,18	625 237,05	937 167,35

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Čistý pracovní kapitál udává prostředky, které potřebuje Základní škola a Mateřská škola pro svou běžnou činnost. Hodnota čistého pracovního kapitálu v jednotlivých letech velice kolísá. Kolísání způsobují oběžná aktiva, kde se váže vysoká hodnota krátkodobých pohledávek. Svůj podíl na nižší hodnotě čistého pracovního kapitálu mají i krátkodobé závazky, které se v průběhu let značně mění.

Z hlediska likvidity lze Základní školu a Mateřskou školu hodnotit pozitivně.

5.3.4. Aktivita

Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

Tabulka 15: Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
øPo (v Kč)	27 309	26 835	1 343	27 403	46 076
PV (v Kč)	805 628	913 394	817 024	1 061 364	1 178 602
øZv (v Kč)	49 643	71 659	44 319	47 891	58 454
PN (v Kč)	8 450 788	7 876 903	7 897 812	8 222 805	8 850 828
Poměr dob	5,77	3,23	0,29	4,43	5,92

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Hodnota poměru dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků v roce 2009 převyšuje o skoro 6 bodů standardní hodnotu 1, která udává rovnost obou dob. Nejinak je to však i v ostatních letech, nýbrž je nižší hodnota ukazatele. Dochází zde tedy k vyšší době splatnosti pohledávek než doby splatnosti závazků. Mělo by to být právě naopak.

V roce 2011 dosáhla organizace minimální doby hodnoty daného ukazatele. Je to další extrém, který se dotýká tématu solventnosti. Základní škola a Mateřská škola Kácov v tomto roce mohla zvyšovat dobu splatnosti pohledávek, aniž by ohrozila svoji solventnost.

5.3.5. Financování

Míra finanční nezávislosti

Tabulka 16: Míra finanční nezávislosti

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
VK (v Kč)	202 739	233 849	139 736	277 647	357 901
K (v Kč)	1 173 911	1 165 410	715 888	1 247 814	1 697 072
míra fin. nez.	17,27%	20,07%	19,52%	22,25%	21,09%

Zdroj: Vlastní zpracování z výkazů organizace

Míra finanční nezávislosti ukazuje, že Základní škola a Mateřská škola Kácov je finančně závislá na příspěvcích od zřizovatele a není proto schopna být finančně samostatná.

V jednotlivých letech se hodnota ukazatele nedostala nad příčku 70 %, kde by byla označena jako finančně nezávislá.

S mírou finanční nezávislosti se pojí vlastní kapitál organizace, který se skládá ze jmění organizace, z fondů a výsledku hospodaření jak z hlavní činnosti, tak z doplňkové činnosti.

6 Zhodnocení situace a návrh možných zlepšení

Na základě vypočtených hodnot ukazatelů jsem dospěla k závěru, že organizace není soběstačná a může fungovat pouze z příspěvků svého zřizovatele a zálohových dotací Krajského úřadu Středočeského kraje. Pokud by se organizace spoléhala pouze na doplňkovou činnost jako svůj jediný zdroj příjmů, nebyla by schopna pokrýt své výdaje.

Rozpočet na provozní příspěvky od zřizovatele, o které žádá ekonomické oddělení organizace vždy k listopadu daného roku ke schválení, je sestaven tak, aby nedošlo v organizaci k porušení rozpočtové kázně. Pokud se jedná o neplánované finančně náročné akce během roku, musí organizace svůj požadavek předat ke schválení na veřejné zasedání zastupitelstva Městysu Kácov.

Zároveň bylo zjištěno, že hospodářský výsledek v jednotlivých letech zajišťuje především doplňková činnost organizace. Po jeho schválení zastupitelstvem a převedením do rezervního fondu ho může organizace použít na provozní výdaje, které nejsou uvedeny v rozpočtu. Například z něho může částečně čerpat na rekonstrukci chlapeckého a dívčího sociálního zařízení na 1. stupni základní školy.

Likvidita Základní školy a Mateřské školy Kácov je na vyšší úrovni z důvodu neefektivního vázání finančních prostředků na běžném účtu organizace. Vysoký zůstatek na běžném účtu je způsoben zbývajícím zálohou Krajského úřadu Středočeského kraje na dosud nevyplacené mzdové náklady za měsíc prosinec. Vypočtené ukazatele pohotové likvidity se liší v letech 2012 – 2013 až o dvojnásobek od standardní hodnoty. Příčinou je rozdíl mezi poměrem krátkodobých závazků a krátkodobých pohledávek. Bylo zjištěno, že Základní škola a Mateřská škola Kácov více nakupuje, než poskytuje své služby. Z hlediska likvidity lze Základní školu a Mateřskou školu hodnotit pozitivně.

Z hlediska ukazatele aktivity dochází v organizaci k vyšší době splatnosti pohledávek než doby splatnosti závazků. Splatnost pohledávek má organizace ve své směrnici stanovenu na 14 dnů. Někteří odběratelé tuto dobu nerespektují. Základní škola a Mateřská škola Kácov by se v budoucnu měla snažit snižovat dobu splatnosti pohledávek a naopak dobu splatnosti závazků zvyšovat, aby dosáhla optimální úrovně 1, což značí rovnost obou dob.

Základní škola a Mateřská škola Kácov podle ukazatele rentability nákladů doplňkové činnosti koordinuje doplňkovou činnost na výbornou.

Pro školu je velmi důležitá zpracovaná kalkulace nákladů na jeden oběd pro cizí strávníky a stanovení ostatních pronájmů. V poměru nákladů a výnosů vykazuje vždy kladný hospodářský výsledek.

Celkové zhodnocení Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná hora proběhlo z ekonomických podkladů kladně. Organizace se ve své doplňkové činnosti velmi aktivně a s dobrými výsledky snaží získat další finanční prostředky na modernizaci a rekonstrukci svého majetku, získaného formou výpůjčky od Městysu Kácov. S pomocí doplňkové činnosti zhodnocuje zřizovateli jeho majetek. Vytkla bych však situaci, která nastala v roce 2008, kdy se organizace řádně poučila z nezaplacení pohledávky od dlužníka. Pohledávka ani při vyhraném soudním sporu nikdy nebyla uhrazena. Exekuční řízení bylo v lednu 2014 ukončeno se závěrem, že firma Cuba libre, s. r. o. není schopna pokrýt žádné pohledávky věřitelů. Tím byla pohledávka ve výši 52 000 Kč organizací plně odepsána.

Doporučila bych organizaci do budoucna, aby si své nájemní smlouvy ošetřily odstavcem ohledně zálohových plateb před zahájením pronájmu ve výši alespoň $\frac{3}{4}$ domluvené částky. Pro zvýšení hospodářského výsledku v doplňkové činnosti se pokusit získat více zájemců o pronájmy formou další propagace své činnosti.

Závěr

V závěru své práce jsem zjistila, že na základě vypočtených hodnot ukazatelů může Základní škola a Mateřská škola Kácov, okres Kutná Hora fungovat pouze z příspěvků svého zřizovatele a zálohových dotací Krajského úřadu Středočeského kraje. Na financování příspěvkových organizací je velmi zajímavé jejich financování ze dvou základních zdrojů.

Prvním zdrojem jsou provozní příspěvky od zřizovatele. Zřizovatel schvaluje jejich výši na veřejném zasedání zastupitelstva dle návrhu rozpočtu na následující kalendářní rok.

Druhým zdrojem jsou zálohové dotace Krajského úřadu Středočeského kraje, který zasílá finanční prostředky vždy na dva měsíce dopředu. Jedná se o prostředky na platy, odvody, fond kulturních a sociálních potřeb, ostatní osobní náklady a ostatní neinvestiční výdaje. Výše prostředků je stanovena vždy na celý kalendářní rok v rozpočtu. Podklady pro výpočet výše jsou výkonové výkazy počtu žáků uvedených k 30. 9 v základní a mateřské škole, k 31. 10. ve školní družině a školní jídelně. Normativ je stanoven plošně dle uvedeného počtu žáků organizace.

Hospodářský výsledek organizace je tvořen převážně z doplňkové činnosti organizace. Z hlavní činnosti může být tvořen také, ale jedná se především o nespotřebované finanční prostředky z provozního rozpočtu Městysu Kácov. Příjmy a výdaje Středočeského kraje musí být vždy k 31. 12. vyrovnány. Nevýčerpané prostředky se musí vrátit zpět na účet Krajského úřadu do stanoveného termínu. Základní škola a Mateřská škola Kácov tyto finanční prostředky vždy vyčerpá.

Z pohledu dílčích ukazatelů finanční analýzy ve sledovaných letech jsem zjistila, že si Základní škola a Mateřská škola Kácov vede vcelku dobře až na malé výjimky. Příspěvková organizace je schopná dostát svým závazkům. V letech 2012 – 2013 byla hodnota pohotové likvidity až o dvojnásobek vyšší než standardní hodnota. Vyšší hodnotu likvidity zapříčinil zůstatek na běžném účtu, který byl tvořen zbývajícím zálohou na nevyplacené mzdy za měsíc prosinec. Rentabilita doplňkové činnosti se ve sledovaných letech rok od roku zvyšovala, což značí správnou koordinaci doplňkové činnosti organizace. Z hlediska celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů si vede organizace také na výbornou. Hodnota 100 % vyjadřuje schopnost organizace pokrýt své výdaje příjmy hlavní a doplňkové činnosti. Ukazatel aktivity ve sledovaných letech udává, že organizace více nakupuje, než poskytuje své služby.

Dochází zde tedy k vyšší době splatnosti pohledávek než doby splatnosti závazků. Běžně v podnikatelské sféře by to mělo být naopak, ale příspěvkové organizace se právě tímto liší. Organizace by měla v budoucnu dobu splatnosti pohledávek snižovat a dobu splatnosti závazků zvyšovat, aby dosáhla optimální hodnoty 1, která značí rovnost obou dob splatnosti. Podle ukazatele financování vyšla Základní škola a Mateřská škola Kácov jako finančně závislá ve všech sledovaných letech. Nebylo to žádným překvapením. Jak jsem už na začátku předoslala, příspěvková organizace totiž funguje na základě provozních příspěvků od zřizovatele a zálohových dotací Krajského úřadu Středočeského kraje.

Celkově bych financování a hospodaření Základní školy a Mateřské školy Kácov hodnotila kladně. Organizace se ve své doplňkové činnosti velmi aktivně a s dobrými výsledky snaží získat další finanční prostředky na modernizaci a rekonstrukci svého majetku, získaného formou výpůjčky od Městysu Kácov. S pomocí doplňkové činnosti zhodnocuje zřizovateli jeho majetek.

Summary a keywords

The aim of my thesis was to clarify the specifics of a state-funded institution on the basis of a selected state-funded institution - Primary and Nursery School in Kácov, Kutná Hora district. With the approval of the school management, I analysed the funding of the institution according to the fixed materials of the financial statements of the school - balance sheet, profit and loss statement and final account supplements in the period 2009 - 2013, always at the end of a calendar year. In the theoretical part, I first explained the specifics of the institution and its options of funding. I described in detail the formula of autarchy, profitability, liquidity, activity, and funding, which I expressed in the practical part using calculations and graphics. The practical part was focused on the basic characteristics of the institution and its specification in the core business and individual supplementary activities. I analysed the current situation of the institution in the particular years with the use of particular partial indicators of financial analysis. The differences between years 2009,2010,2012 and 2013 are very small. The year 2011 was critical. The school had minimum number of pupils and therefore it acquired the lowest allowances to cover labour and operationg costs. The school got out of the problem thanks to a clever marketing strategy. In 2013 the institution wrote off bad debt which had burdened the school accounting from 2008. Based on the calculated values of the indicators I came to the conclusion that the state-funded institution is not self-sufficient and can only operate continuously from contributions of its founder and normative advances of Central Bohemia Region. Its complementary activities do not cover all expenses.

Keywords: state-funded institution, complementary activities, funding , management analysis, partial indicators of financial analysis

Seznam použité literatury

- [1] Březinová, H. (2013). *Účetní souvztažnosti pro příspěvkové organizace*. Praha: Verlag Dashöfer.
- [2] Holland, T. P., & Ritvo, R. A. (2012). *Nonprofit organizations: Principles and practises*. New York: Columbia University Press.
- [3] Kislingerová, E. (2010). *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck.
- [4] Kraftová, I. (2002). *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck.
- [5] Libnarová, A. (2008). *FKSP ve školství: otázky a odpovědi*. Karviná: Paris.
- [6] Merlíčková Růžičková, R. (2011). *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: Anag.
- [7] Mockovčiaková, A., Prokúpková, D., & Morávek, Z. (2011). *Příspěvkové organizace 2011*. Praha: Wolters Kluwer.
- [8] Nováková, Š. (2004). *Účetnictví příspěvkových organizací: (po novele zákona o účetnictví)*. Praha: Intes.
- [9] Otrusínová, M., & Kubíčková, D. (2011). *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck.
- [10] Peková, J. (2004). *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press.
- [11] Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy*. Praha: Wolters Kluwer.
- [12] Podhorský, J., & Svobodová, J. (2003). *Účetnictví příspěvkových organizací*. Olomouc: Anag.
- [13] Provazníková, R. (2009). *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada.
- [14] *Vyhláška Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb*.
- [15] *Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*.
- [16] *Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)*.

[17] *Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.*

[18] *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.*

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled absolutních ukazatelů	26
Tabulka 2: Přehled použitých vzorců	27
Tabulka 3: Kalkulace mzdových a věcných nákladů na jeden oběd	33
Tabulka 4: Kalkulace pronájmů.....	35
Tabulka 5: Tvorba a čerpání Fondu kulturních a sociálních potřeb	37
Tabulka 6: Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb	38
Tabulka 7: Dotace Krajského úřadu Středočeského kraje v jednotlivých letech	39
Tabulka 8: Výše příspěvku zřizovatele v jednotlivých letech	41
Tabulka 9: Dotace Evropské unie	42
Tabulka 10: Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	43
Tabulka 11: Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	44
Tabulka 12: Okamžitá likvidita	44
Tabulka 13: Pohotová likvidita.....	45
Tabulka 14: Čistý pracovní kapitál.....	45
Tabulka 15: Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků	46
Tabulka 16: Míra finanční nezávislosti	46

Seznam grafů

Graf 1: Počet zaměstnanců v jednotlivých činnostech	30
Graf 2: Vývoj počtu žáků základní školy v jednotlivých letech.....	31
Graf 3: Vývoj počtu žáků mateřské školy v jednotlivých letech.....	32
Graf 4: Příjmy stravného v doplňkové činnosti jednotlivých let.....	32
Graf 5: Výdaje stravného v doplňkové činnosti jednotlivých let	34
Graf 6: Vývoj příjmů z pronájmu základní školy	36
Graf 7: Vývoj ostatních neinvestičních nákladů v jednotlivých letech	39
Graf 8: Mzdové náklady platových tarifů v jednotlivých letech	40
Graf 9: Ostatní osobní náklady jednotlivých let	40
Graf 10: Čerpání provozního příspěvku v jednotlivých letech.....	42
Graf 11: Čerpání dotace Evropské unie v jednotlivých let.....	43

Seznam příloh

Příloha 1: Budova Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora

Příloha 2: Rozvaha sestavená k 31. 12. 2013

Příloha 3: Výkaz zisků a ztrát v Kč sestavený k 31. 12. 2013

Příloha 4: Celkové rozúčtování hospodaření za rok 2013

Přílohy

Příloha 1: Budova Základní školy a Mateřské školy Kácov, okres Kutná Hora

Zdroj: foto Ing. Petr Křen

Příloha 2: Rozvaha sestavená k 31. 12. 2013

Rozvaha

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

sestavená k 31.12.2013

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

okamžik sestavení: 21.01.2014 15:57:54

Název účetní jednotky: Základní škola a Mateřská škola Kácov

Sídlo: Nádražní 216

285 09 Kácov

Právní forma: příspěvková organizace

Předmět činnosti: výchova a vzdělávání dětí a mládeže

IČ: 75034964

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA CELKEM			3 730 747,02	2 033 675,19	1 697 071,83	1 247 814,14
A. Stálá aktiva			1 982 043,99	1 982 043,99		
I. Dlouhodobý nehmotný majetek			285 970,80	285 970,80		
1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje			012			
2. Software			013			
3. Ocenitelná práva			014			
4. Povolenky na emise a preferenční limity			015			
5. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek			018	285 970,80	285 970,80	
6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek			019			
7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek			041			
8. Uspořádací účet techn. zh. dlouhod. nehm. majetku			044			
9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek			051			
II. Dlouhodobý hmotný majetek			1 696 073,19	1 696 073,19		
1. Pozemky			031			
2. Kulturní předměty			032			
3. Stavby			021			
4. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí			022			
5. Pěstitelské celky trvalých porostů			025			
6. Drobný dlouhodobý hmotný majetek			028	1 696 073,19	1 696 073,19	
7. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek			029			
8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek			042			
9. Uspořádací účet techn. zh. dlouhod. hm. majetku			045			
10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek			052			

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTO	KOREKCE	NETTO	
III. Dlouhodobý finanční majetek						
	1. Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061				
	2. Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062				
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
	5. Termínované vklady dlouhodobé	068				
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
IV. Dlouhodobé pohledávky						
	1. Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462				
	2. Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
	3. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
	5. Dlouhodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
	6. Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
	7. Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471				
B. Oběžná aktiva			1 748 703,03	51 631,20	1 697 071,83	1 247 814,14
I. Zásoby			12 174,67		12 174,67	18 038,16
	1. Pofizení materiálu	111				
	2. Materiál na skladě	112	12 174,67		12 174,67	18 038,16
	3. Materiál na cestě	119				
	4. Nedokončená výroba	121				
	5. Polotovary vlastní výroby	122				
	6. Výrobky	123				
	7. Pofizení zboží	131				
	8. Zboží na skladě	132				
	9. Zboží na cestě	138				
	10. Ostatní zásoby	139				
II. Krátkodobé pohledávky			650 617,70	51 631,20	598 986,50	356 243,10
	1. Odběratelé	311	55 591,20	51 631,20	3 960,00	7 406,00
	4. Krátkodobé poskytnuté zálohy	314				
	5. Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
	6. Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316				
	10. Pohledávky za zaměstnanci	335				
	11. Zúčtování s institucemi soc. zab. a zdrav. poj.	336				
	12. Daň z příjmů	341				
	13. Jiné přímé daně	342				
	14. Daň z přidané hodnoty	343				
	15. Jiné daně a poplatky	344				
	16. Pohledávky za vybranými ústředn.vlád. institucemi	346				
	17. Pohledávky za vybranými místními vládn.institucemi	348	11 906,00		11 906,00	-2 000,00
	18. Pohledávky za účastníky sdružení	351				
	23. Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				

IČ: 75034964

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zákl.škola a Mateř.škola Kácov

sestavěná k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
24.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373				
25.	Náklady příštích období	381	2 328,00		2 328,00	2 604,00
26.	Příjmy příštích období	385	798,00		798,00	589,00
27.	Dohadné účty aktivní	388	579 266,00		579 266,00	347 559,60
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	728,50		728,50	84,50
III. Krátkodobý finanční majetek			1 085 910,66		1 085 910,66	873 532,88
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
9.	Běžný účet	241	1 044 941,93		1 044 941,93	808 214,48
10.	Běžný účet FKSP	243	29 937,73		29 937,73	38 451,40
15.	Ceniny	263				
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	11 031,00		11 031,00	26 867,00

				1	2
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ		
			BĚŽNÉ	MINULÉ	
PASIVA CELKEM			1 697 071,83	1 247 814,14	
C.	Vlastní kapitál		357 901,35	277 677,45	
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		-31 379,82	18 620,18	
	1. Jmění účetní jednotky	401	-31 379,82	18 620,18	
	3. Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403			
	4. Kurzové rozdíly	405			
	5. Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406			
	6. Jiné oceňovací rozdíly	407			
	7. Opravy minulých období	408			
II.	Fondy účetní jednotky		284 753,52	137 163,04	
	1. Fond odměn	411			
	2. Fond kulturních a sociálních potřeb	412	33 380,32	41 205,12	
	3. Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsl. hosp.	413	184 942,11	63 047,88	
	4. Rezervní fond z ostatních titulů	414	16 431,09	32 910,04	
	5. Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	50 000,00		
	6. Ostatní fondy	419			
III.	Výsledek hospodaření		104 527,65	121 894,23	
	1. Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	104 527,65	121 894,23	
	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431			
	3. Výsledek hospodaření minulých účetních období	432			
D.	Cizí zdroje		1 339 170,48	970 136,69	
I.	Rezervy				
	1. Rezervy	441			
II.	Dlouhodobé závazky		579 266,00	347 559,60	
	1. Dlouhodobé úvěry	451			
	2. Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452			
	4. Dlouhodobé přijaté zálohy	455			
	7. Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	458			
	8. Ostatní dlouhodobé závazky	459			
	9. Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	579 266,00	347 559,60	

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
III.	Krátkodobé závazky		759 904,48	622 577,09
1.	Krátkodobé úvěry	281		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	106 249,40	36 051,00
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
13.	Zaměstnanci	331	347 247,00	310 141,00
14.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333		
15.	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	336	188 726,00	163 995,00
16.	Daň z příjmů	341		
17.	Jiné přímé daně	342	46 733,00	33 777,00
18.	Daň z přidané hodnoty	343		
19.	Jiné daně a poplatky	344		
20.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345		
21.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347		
22.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349		
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	372		
30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374		
31.	Výdaje příštích období	383		1 026,00
32.	Výnosy příštích období	384	33 280,00	44 361,00
33.	Dohadné účty pasivní	389	36 713,73	33 215,87
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	955,35	10,22

Podpisový záznam:

.....

Příloha 3: Výkaz zisků a ztrát v Kč sestavený k 31. 12. 2013

Výkaz zisku a ztráty

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
sestavený k 31.12.2013
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
okamžik sestavení: 21.01.2014 15:57:55

Název účetní jednotky: Základní škola a Mateřská škola Kácov
Sídlo: Nádražní 216
285 09 Kácov
Právní forma: příspěvková organizace
Předmět činnosti: výchova a vzdělávání dětí a mládeže
IČ: 75034964

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNĚ		MINULĚ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		8 666 031,39	185 605,00	8 016 184,50	207 452,50
I.	Náklady z činnosti		8 665 223,39	185 605,00	8 015 352,00	207 452,50
1.	Spotřeba materiálu	501	714 133,04	87 700,00	737 694,94	107 505,50
2.	Spotřeba energie	502	327 419,00	24 556,00	318 288,69	23 790,00
3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	181 323,00	14 032,00	176 985,00	15 358,00
4.	Prodané zboží	504				
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506				
6.	Aktivace oběžného majetku	507				
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508				
8.	Opravy a udržování	511	301 271,70	14 032,00	173 917,00	8 776,00
9.	Cestovné	512	11 709,00		8 642,00	
10.	Náklady na reprezentaci	513				
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516				
12.	Ostatní služby	518	370 781,50		371 041,37	165,00
13.	Mzdové náklady	521	4 800 550,00	45 285,00	4 378 254,00	51 858,00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	1 593 338,00		1 460 133,00	
15.	Jiné sociální pojištění	525	19 134,00		17 771,00	
16.	Zákonné sociální náklady	527	47 221,00		43 271,00	
17.	Jiné sociální náklady	528				
18.	Daň silniční	531				
19.	Daň z nemovitosti	532				
20.	Jiné daně a poplatky	538				
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541				
23.	Jiné pokuty a penále	542				
24.	Dary	543				
25.	Prodaný materiál	544				
26.	Manka a škody	547				
27.	Tvorba fondů	548				
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551				
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552				
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553				
31.	Prodané pozemky	554				
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555				
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556				
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557				
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	298 343,15		329 354,00	

IČ: 75034964

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zákl.škola a Mateř.škola Kácov

sestavěný k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BEŽNĚ		MINULĚ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
	36. Ostatní náklady z činnosti	549				
II. Finanční náklady			808,00		832,50	
	1. Prodané cenné papíry a podíly	561				
	2. Úroky	562				
	3. Kurzové ztráty	563				
	4. Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564				
	5. Ostatní finanční náklady	569	808,00		832,50	
III. Náklady na transfery						
	1. Náklady vybraných ústř.vl.institucí na transfery	571				
	2. Náklady vybraných míst.vl.institucí na transfery	572				
V. Daň z příjmů						
	1. Daň z příjmů	591				
	2. Dodatečné odvody daně z příjmů	595				

IČ: 75034964

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Zákl.škola a Mateř.škola Kácov

sestavěný k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		8 681 364,04	274 800,00	8 047 223,23	298 308,00
I.	Výnosy z činnosti		903 802,00	274 800,00	763 055,96	298 308,00
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	10 000,00			
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	717 438,00	274 800,00	707 766,00	298 308,00
3.	Výnosy z pronájmu	603				
4.	Výnosy z prodaného zboží	604				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609				
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641				
10.	Jiné pokuty a penále	642				
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643				
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645				
14.	Výnosy z prodeje dlouhod. hm. maj. kromě pozemků	646				
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
16.	Čerpání fondů	648	176 364,00		55 289,96	
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649				
II.	Finanční výnosy		1 988,69		1 878,67	
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	1 988,69		1 878,67	
3.	Kurzové zisky	663				
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
IV.	Výnosy z transferů		7 775 573,35		7 282 288,60	
1.	Výnosy vybraných ústř.vlád.institucí z transferů	671				
2.	Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	672	7 775 573,35		7 282 288,60	
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		15 332,65	89 195,00	31 038,73	90 855,50
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		15 332,65	89 195,00	31 038,73	90 855,50

Podpisový záznam:

.....

Příloha 4: Celkové rozúčtování hospodaření za rok 2013

ROZPOČET 2013 - SHRNUTÍ HLAVNÍ ČINNOSTI			
	PŘÍJMY		VÝDAJE
Provozní dotace OÚ Kácov	1 698 404,00 Kč		
Stravné	465 461,00 Kč	Nákup potravin	484 602,09 Kč
		Příspěvek na stravné zaměstnanců z FKSP	- 10 787,70 Kč
výnosy z prodeje vlastních výrobků	10 000,00 Kč	výdaje z prodeje vl. výrobků	1 095,00 Kč
Dotované mléčné výrobky	35 703,00 Kč	Platba žáků DMV	35 703,00 Kč
drobné tržby	1 100,00 Kč		
		kancelářské potřeby	9 371,00 Kč
		pc materiál, náplně tisk, copy	26 835,00 Kč
		úklidové prostředky	18 519,00 Kč
Zaplacení vyžádaného rozboru vody letním	9 000,00 Kč	chlor+materiál do studny, rozbor	18 408,30 Kč
doprava šk.výlety, bruslení	44 750,00 Kč	doprava šk.výlety, bruslení	44 960,00 Kč
		učebnice, pomůcky, knihy	4 359,00 Kč
nákup pracovních sešitů - žáci	20 393,00 Kč	fa za PS žáků	19 882,00 Kč
doprava žáci plavání	41 037,00 Kč	doprava plavání žáci	41 341,00 Kč
		SW licence	85 026,00 Kč
		Elektrická energie	327 419,00 Kč
		Pevná paliva	181 323,00 Kč
úmyslné poškození žáky - opravy hradili žáci	2 705,00 Kč	Opravy a udržování	301 271,70 Kč
		cestovné	2 216,00 Kč
		předplatné časopisů a novin	3 713,00 Kč
		plavání placeno OÚ	17 640,00 Kč
Úroky	1 988,69 Kč	Poplatky bance	13 050,00 Kč
		Daňe, poplatky, pojištění	6 181,00 Kč
soukromé telefonní hovory	633,00 Kč	Telefonní hovory - fa	51 188,98 Kč
		Odvoz odpadů	10 848,00 Kč
		Vývoz jímký, vodné, stočné	31 191,00 Kč
		Poštovní služby	3 838,00 Kč
Coca Cola automat	526,00 Kč	Nájem sokolovny, sport. Hřiště	13 002,00 Kč
		Závodní preventivní péče	450,00 Kč
		Vzdělávání z provozu OÚ + rodilý	5 414,00 Kč
školné ŠD	34 080,00 Kč		
školné MŠ	59 920,00 Kč	Nákup materiálu	50 604,67 Kč
		poplatky - ŠJ	808,00 Kč
		školení BOZP	7 005,00 Kč
ČERPÁNÍ RF (648 10) včetně DAROVACÍCH SMLUV + pokrytí provozu	176 364,00 Kč	ČERPÁNÍ RF (501 10, 558 (provoz pokryt z jiných N účtů,	176 364,00 Kč
ČERPÁNÍ FONDU ODMĚN	- Kč	Mzdové N	450 151,00 Kč
		Zákonné soc. poj. (ZP,OSSZ)	151 310,00 Kč
		Ostatní sociální pojištění (Koop.)	49,00 Kč
výnosy z prodeje - PC	2 130,00 Kč	Náhrada PN do 21.dne	- Kč
		Zákonné soc. N (2% FKSP)	4 511,00 Kč
Celkem příjmy	2 604 194,69 Kč	Celkem výdaje	2 588 862,04 Kč

ROZPOČET 2013 - SHRUTÍ DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI

	PŘÍJMY		VÝDAJE
Platba stravného cizích strávníků	254 800,00 Kč	nákup potravin, úklidové prostředky	87 700,00 Kč
		Spotřeba energie	24 556,00 Kč
Pronájem učeben v ZŠ, MŠ	20 000,00 Kč	Spotřeba pevného paliva	14 032,00 Kč
		Opravy a udržování	14 032,00 Kč
		Ostatní služby	- Kč
		Mzdové náklady	45 285,00 Kč
		Zákonné sociální pojištění	- Kč
		Ostatní sociální pojištění	- Kč
Celkem příjmy	274 800,00 Kč	Celkem výdaje	185 605,00 Kč